ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

БРОЈ 1284

5 динара

6.8.1976. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XXXVII

ПОВОДИ ЗА РАТ:

ВОЈЕВАЊЕ ИМЕЊАКИЊА

СТРАНЕ 16-17.

КОМПЛЕТАН СТРИП

ИНДИЈАНАЦ

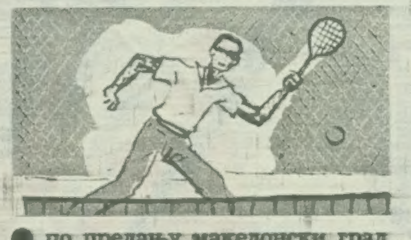
ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● у Енглеској се однедавно продају кокошија јаја у облику коцке. У ствари то су тврдо кувана јаја, очишћена од љуске и под притиском сабијена у пластичне кутије чије преграде имају облик коцки. Предност

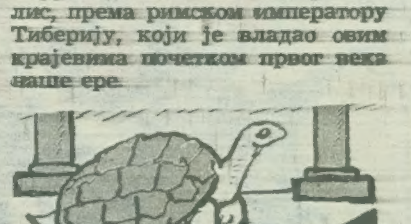

ових јаја над обичним је, према мишљењу произвођача, у томе што се лакше транспортују.

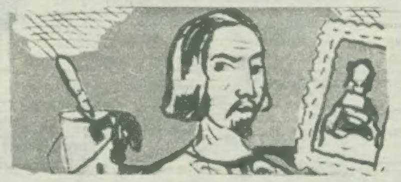
● тенис је уврштен у олимпијски програм још на Првој модерној олимпијади одржаној у Атини 1896. године. Тада се такмичило у мушком синглу и дублу. На следећој олимпијади такмичиле су се и жене појединачно, а од 1912. године и мешовити парови. Овај спорт, популарно назван „бели спорт" укинут је на Олимпијади 1924. године.

● по предању македонски град Струмица звао се Тибериополис, према римском императору Тиберију, који је владао овим крајевима почетком првог века наше ере.

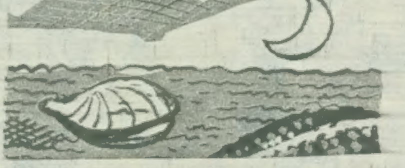

● у античко доба у Грчкој и Малој Азији корњаче су биле омиљене домаће животиње. Али, од њих није прављена супа већ су у кућама држане да би ловиле разне бубе.

● Константина Данила (1793—1873), једног од наших најстаријих сликара, његови суграђани називали су молером, а његову жену молерком.

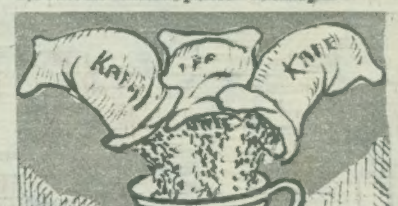
● острига отвара своје капке и почиње да се храни у тренутку када Месец пролази кроз меридијан на којем се она налази.

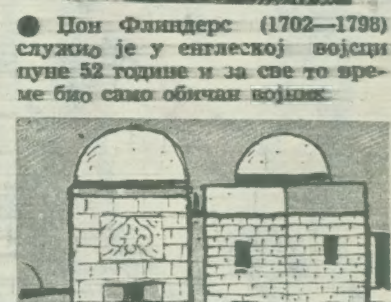
● мошеја султана Фараја у Каиру, саграђена 1412. године, била је разрушена камен по камен и поново саграђена три метра даље. Разлог: да би се проширила улица.

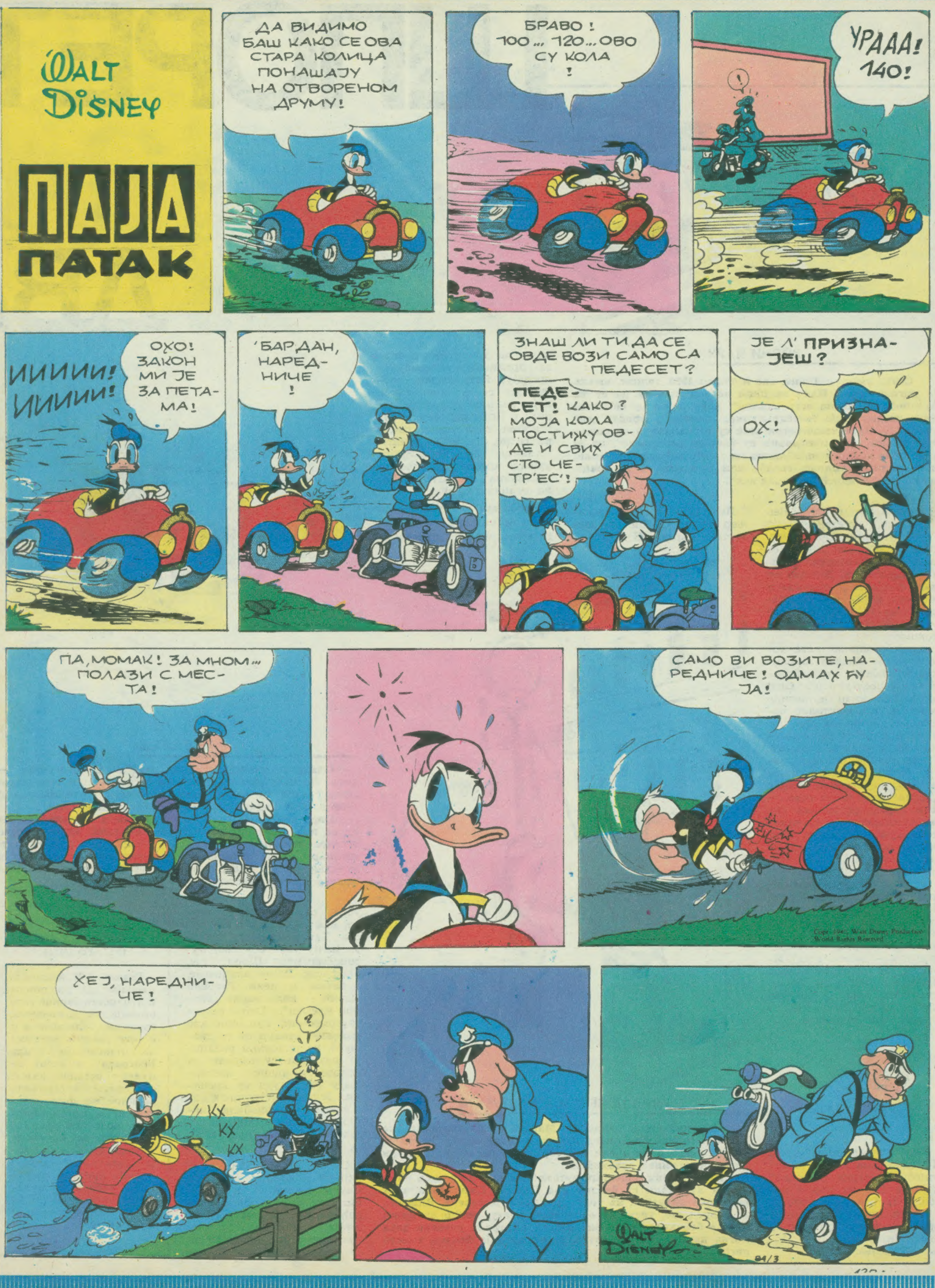
● економисти са Харварда израчунали су да се у току једног часа у свету попије 50 милиона шољица кафе, поједе 35 милиона килограма хлеба, 25 милиона килограма кромпира и 5,575.762 килограма шећера.

● Џон Флиндерс (1702—1798) служио је у енглеској војсци пуне 52 године и за све то време био само обичан војник.

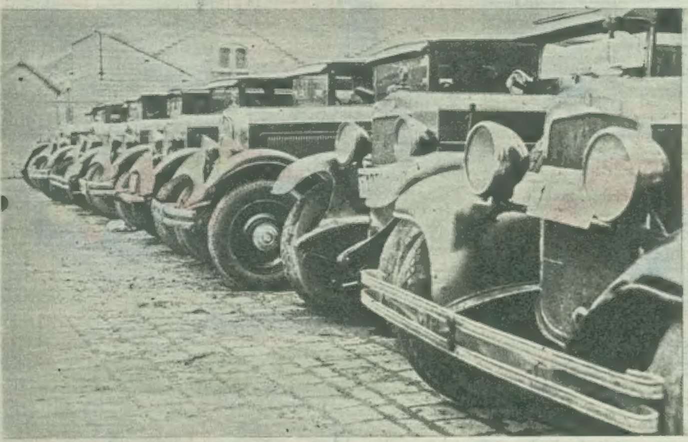

● до почетка овог века барке с излетницима по јапанским језерима вукли су људи који су ... пливали.

WALT DISNEY
ПАЈА ПАТАК
ДА ВИДИМО БАШ КАКО СЕ ОВА СТАРА КОЛИЦА ПОНАШАЈУ НА ОТВОРЕНОМ ДРУМУ!
БРАВО! 100... 120... ОВО СУ КОЛА!
УРААА! 140!
ИИИИИ! ИИИИИ!
ОХО! ЗАКОН МИ ЈЕ ЗА ПЕТАМА!
'БАРДАН, НАРЕДНИЧЕ!
ЗНАШ ЛИ ТИ ДА СЕ ОВДЕ ВОЗИ САМО СА ПЕДЕСЕТ?
ПЕДЕСЕТ! КАКО? МОЈА КОЛА ПОСТИЖУ ОВДЕ И СВИХ СТО ЧЕТР'ЕС'!
ЈЕ Л' ПРИЗНАЈЕШ?
ОХ!
ПА, МОМАК! ЗА МНОМ... ПОЛАЗИ С МЕСТА!
САМО ВИ ВОЗИТЕ, НАРЕДНИЧЕ! ОДМАХ ЋУ ЈА!
ХЕЈ, НАРЕДНИЧЕ!
?
КХ
КХ
КХ
WALT DISNEY

ШПОРЕТ ЗА ДВА

ДА БИ »ОДМРЗНУЛИ СВЕТЛО« КАРБИДСКИХ ЛАМПИ, ВОЗАЧИ СУ ПО УСПУТНИМ КАФАНАМА УЗИМАЛИ ТОПЛУ ВОДУ И ПОЛИВАЛИ ФАРОВЕ.

ВОЗНИ ПАРН

Свака такси-станица, као и ова из 1928. године, имала је „возни парк". Иако на први поглед изгледа да су ти аутомобили сви на исти „калуп", међу њима су се налазиле најпознатије светске марке: „плимут", „фиат" „ситроен"... Први таксиметри који су се налазили на спољној страни кола монтирани су баш на „ситроене", па је тако цена услуга наплаћивана по одређеној тарифи. Ипак, за нарочите прилике, свадбе или путовања у унутрашњост цена се одређивала „од ока".

Први аутомобил у Београду увезен је из Аустрије 3. априла 1903. године. Био је то „хеселдорв" власништво Бошка Радуловића. Заједно са њим фабрика је послала и шофера који је у Београду остао 45 дана и за то време обучавао власника у вожњи.

Крајем априла исте године неки Младен Љубинковић набавио је кабриолет „марсел-унион". Овај аутомобил имао је четири седишта, хоризонтално постављен мотор са два цилиндра који су се налазили испод задњег седишта.

Две године касније доктор Ђорђе Нешић увезао је свој аутомобил марке „дарак" који је по техничким карактеристикама био много савршенији од претходна два. И поред тога, ваљда из милоште, пријатељи доктора Нешића звали су га — шпорет.

Пре кола са четири цилиндра увезли су власници банке „Андрејевић и ком." 1907. године. Тада су купили два аутомобила- један марке „греф и штифт" и други — „хамза лојд". Иако је био затворен и имао кревет и прибор за тоалету, „ханза лојд" се показао најбољим по џомбастим и прашњавим путевима.

ДА СЕ МАЛО ПРОВОЗАМ!

Те исте године Божа Драгутиновић увезао је аутомобил марке „серпол" који је био на парни погон. Својим „серполом". Драгутиновић је извесно време превозио путнике на релацији Сталаћ — Врњачка Бања.

Већ 1910. године инжењер Андра С. Ристић, заступник марке „Н А Г" почиње да увози аутомобиле за приватну употребу и продају. Исте године појављује се и први такси који изазива праву сензацију у Београду. Јер, у аутомобил сада може свако да седне, па је на такси-станици на Теразијама, између хотела „Москве" и „Балкана", свакодневно била велика гужва.

Имућнији Београђани који су и могли да купе тада веома скупе аутомобиле убрзо схватају да је таксирање веома уносан посао. Тако већ 1911. године за јавну употребу свој аутомобил нуди Шарл Дузе, професор Војне академије, а затим и неки Радован Савић — кола марке „лаурин-клемен". Ови такси-аутомобили, купљени као половни, стално су се кварили, на половини релација путници су морали да излазе и пешке настављају тамо куда су кренули. Једини стручњак за поправку аутомобила, мајор Трифун Ристић, свакодневно је имао пуне руке посла.

Сопственици првих таксија у Београду били су махом чиновници и трговци. Сви они добро су зарађивали а за најбоље муштерије сматрали су оне путнике који су желели да се „мало провозају" до

ГЛАВНА БЕНЗИНСКА ПУМПА

На месту где је данас Трг Маркса и Енгелса налазила се 1930. године бензинска пумпа, а један литар је стајао осам динара. У то време у Београду су постојале још три пумпе и стотинак аутомобила.

Иначе, први власници аутомобила при изградњи ових пумпи куповали су бензин код Николе Цинцарина чија се радња налазила на углу Сремске и Косовске. Власник је испред ње, увек, на одређеном месту, морао да држи буре с бензином, како би градска контрола у свако доба могла да провери да случајно не продаје бензин уместо петролеја.

ПЕДАЛАШ

Овако је изгледала једна свадба пре педесетак година. На челу колоне налазила се два аутомобила марке „форд" који су се са малим изменама производили од 1900. до 1923. године. Иза њих је „бјуик-кабриолет".

Овај модел „форда" још су звали и — педалаш, јер су се код њега брзине мењале педалама, односно, притиском леве педале кола су стављана у покрет, што одговара првој брзини. Средња педала служила је за кретање кола уназад, а десна је била кочница. Код овог модела „форда" постојала је и ручна кочница.

НАРЕДБА ИЗ 1927. ГОДИНЕ

Године 1927. издата је наредба „О уредности и угодности јавног саобраћаја на друмовима, путевима, улицама и у опште јавним местима на територији града Београда" у којој се између осталог каже: осветљење аутомобила два предња фењера електрична или карбидска; сигнални апарати — труба са крушком дубоког гласа или блага електрична труба; Брзина кретања објекта по вароши — аутомобил путнички до 20 км на час аутомобили теретни 10 км на час.

АНАЕСТОРО

Топчидера. Вожња од Теразија до Топчидера наплаћивана је — десет динара.

Следеће године у Београду је било већ око двадесет такси-аутомобила. Те године четири аутомобила марке „лаурин клемен“ поставила су својеврстан рекорд: за само петнаест минута превезли су путнике од Калемегдана до Славије, и то по цени од пола динара.

УЛАГАНИ, АНДРО — ПОГИНУЋУ!

Десет година касније основане су при такси-станице: испред хотела „Балкан“ стајало је седам аутомобила, код Народног позоришта — шест и код железничке станице — девет. Ако су аутомобили имали четири седишта, возачи су често морали да удовоље захтевима публике: дозвољавали су да се у њих смести десет, па чак и двадесет особа.

У априлу 1911. године у Београд је стигао први аутомобил марке „форд“ који је поручио Андра С. Ристић. Кола су била веома „модерно опремљена“, имала су четири цилиндра, 20 коњских снага а тежила су 700 килограма.

Одмах је извршена пробна вожња до Топчидера и назад, а затим до Гроцке, па, пошто се „форд“ добро показао и до Ваљева. Том приликом аутомобил је возио власник Ристић а друштво му је правио монтер Сава Петковић који је седео на задњем седишту и непрестано викао:

— Улагани Андро, ненашћу и погинути!

Јер, брзина је била „огромна“: раздаљину од 60 километара кола су прешла за два часа и десет минута.

Сви први аутомобили, гледано данас, нису били баш лепи: имали су огромне точкове, једна врата, правили су велику буку, али су се, што је у оно време било најважније кретали. Лети их је било лако возити, док су зими наступале тешкоће! Карбидско осветљење често се гасило, јер се вода у лампама замрзавала. Због тога за возаче није било ништа необично да се зауставе пред неком кафаном, како би узели топлу воду и помоћу ње „одрмзли светло“.

„Фордови“ аутомобилии зими су се тешко палили, али су возачи брзо успели да доскоче овој мани: једну страну аутомобила подизали су ручном дизалицом, јер се установило да је у том положају паљење успешније. Ипак, узбрдице су представљале највећу тешкоћу: код ових аутомобила с резервоаром за бензин на средини, није постојао систем за убризгавање горива из карбуратора у главу мотора, већ се тај процес одвијао „природним“ путем. Зато се на узбрдицама мотор увек гасио, јер се гориво повлачило у задњи део резервоара. Али и томе је било лека: возачи су терали „на рикверц“ уз узбрдицу као што је она у Балканској улици!

●○●

Двадесет и пет година после појаве првог аутомобила у Београду, 20. маја 1928. на авалском друму одржан је „Велики конгрес“ најлепших аутомобила у граду. За ово такмичење власници су пријавили аутомобиле свих могућих марки: „понтијак“, кадилак, шевролет, ласал, бјуик, вилис најт, фиат... У категорији спортских аутомобила награду су добили „кадилак“ и „неш“, најлепши отворени путнички аутомобил био је „кадилак“, а у категорији затворених аутомобила награду су добила кола марке — „минерва“.

Текст: М. Милосављевић

НОЋНА УТАКМИЦА

Било је то 1936. године. Возачи таксија и камиона својим колима направили су круг око пољане преко пута старог Сајмишта на земунској страни, и својим фаровима осветљавали терен на којем је одиграна ноћна фудбалска утакмица између шофера.

ШЛЕПЕР СА ЧЕТИРИ НОГЕ

Индустријалци браћа Адам и Фриц Опел често су моделима аутомобила давали своја имена. Тако је овај аутомобила са четири цилиндра, произведен 1927. године носио назив „адам-опел“.

Иако савршенији од својих претходника, и он није био „имун“ на кварове, па му се незгода десила у данашњој Улици генерала Жданова. „Шлепер“ који га је тада одвукао до прве радионице био је — коњ!

НЕК' СЕ ДИВЕ!

Аутомобилом се могло стићи „с краја на крај света“, тако су тврдили њихови произвођачи. Али, углавном су се користили када је требало да се покаже цела породица на свадби или неком излету. Тако је овај модел „форд А“, из 1928. године, окићен трофејима из лова, а расположено друштво дотерало га је пред кафану „Шуматовац“. Нека се пролазници диве новом моделу и улову.

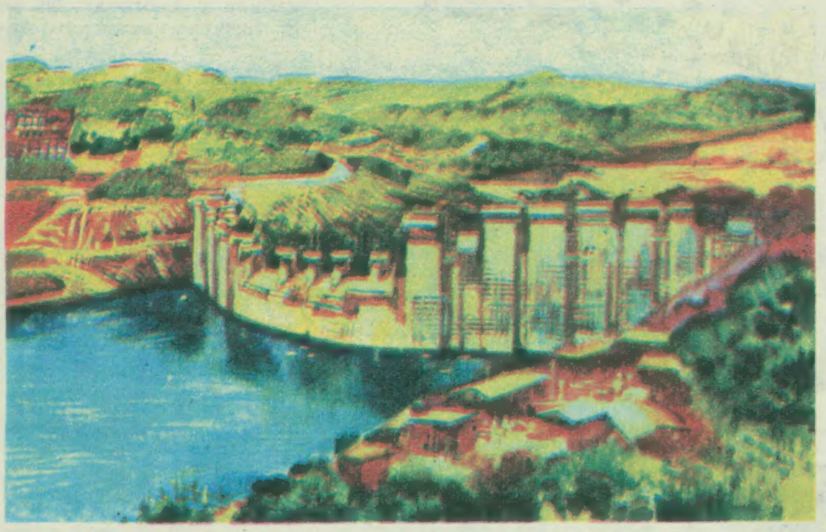
ОБЕЛЕЖЕНИ ПОЧЕТНИЦИ

Возачи почетници представљали су, иако саобраћај није био велики, проблем старијим колегама.

•

„У аутомобилском саобраћају најопаснији су аутомобилски почетници. Јер, на испиту се како-тако прође и са дозволом у џепу почетник верује да је шофер и да се може снаћи у свакој ситуцији. Да се опасност од почетка умањи, предлог је овај: сваки почетник по добијеној дозволи дужан је шест месеци носити на колима знак, заставицу или што друго, тако да би старије колеге биле пажљиве у саобраћају према њему, или да би им саобраћајни органи помогли на раскршћу, паркирању и тако даље...“, каже се у једном њиховом захтеву.

1 **НАЈВЕЋА У ЈУЖНОЈ АФРИЦИ** — Пре нешто више од 100 година шкотски мисионар Давид Ливингстон испитао је ток најдуже афричке реке Замбези, која се улива у Индијски океан, и на њој открио Викторијине водопаде високе преко 120 метара. Ова река, дугачка 2660 километара, има највећи енергетски потенцијал у јужној Африци, па се дуго размишљало на који начин најбоље да се искористи. Тако је 1955. године почела изградња џиновске хидроцентрале **Кариба I** која је завршена 1962. године. Иза бране направљено је језеро дугачко 282 а широко 19 километара.

2 **ЈЕЗЕРО СЕЈЕ СМРТ** — Иако ова највећа хидроцентрала у јужној Африци годишње производи 3 милијарде киловат часова, том делу континента донела је и многе невоље. Огромно акумулационо језеро преплавило је широку речну долину, и у општем хаосу који је настао наглим надоласком воде, многе животиње су се подавиле. Иако је у језеру било доста риба, околно становништво није могло да лови, јер је густо шибље цепало њихове мреже. Радници су зато месецима помоћу снажних машина вукли огромне челичне кугле за равнање терена преко којег је тек требало да се разлије вода реке Замбези.

3 **ВОДА ДОЛАЗИ!** — Данас људи све више мењају природу да би задовољили своје потребе. Али, при том многи заборављају да без биљног и животињског света не би могли да опстану. Јер и овде, изнад Кариба I ,чим је брана прорадила, хиљаде птица напустило је своја гнезда на крошњама високог дрвећа. Спасавајући живот пред водом која је стигла на неколико сантиметара испод гнезда, оне су у њима остављале јаја из којих је требало да се излегу млади. Нагон за самоодржањем био је јачи.

4 **ОПЕРАЦИЈА НОЈЕ** — Многе ретке животиње одједном су биле осуђене на смрт, давиле су се на огромном преплављеном простору изнад бране. Али тада је започела „операција Ноје“, пројект који је требало да им обезбеди живот. Ваш као у библијској легенди шумари, ловци, научници и многобројни добровољци, наоружани мрежама, ласима и ужадима, у моторним чамцима запловили су Кариба-језером да спасавају животиње. Птице, гмизавци и мање животиње које су се давиле у таласима нашле су привремено уточиште на дну чамаца, допремљене су до обала, а затим пуштене у шуме да тамо слободно живе.

Е ЗБОГ КАРИБА

5 **НОСИЉКЕ ЗА ЗВЕРИ** — Непрестано крстарећи језером у пространим моторним чамцима ови људи су изгледали као да иду у лов. Они су то и чинили, али био је то јединствен, мирољубив лов који ће омогућити опстанак најразличитијим врстама животиња. Људи су преко звери набацивали мреже, тако их довлачили до чамаца или их хватали голим рукама. Уплашене животиње бацакале су се, отимале се, али људи су били упорни, нису им дозвољавали да побегну јер из таласа надошле реке саме се не би могле избавити. Домороци су везивали све веће животиње за мотке и на тим носиљкама пребацивали их до камиона, а потом до непоплављених предела. За тај посао требало је имати велико искуство, јер често, уплашене животиње нису дозвољавале људима да им приђу и вежу их.

6 **КОРИСНА ЦРНА МАМБА** — Да се не би нарушио усклађени ланац исхране чија и сасвим мала измена може да доведе до изумирања одређених врста, морале су да се спасавају и најопасније животиње. Тако је читава једна екипа специјално обучених људи спасавала — змије, а међу њима и страшну отровницу **црну мамбу** од чијег се уједа умире за неколико минута. Снабдевени ампулама са противотровом, они би дугим штаповима, укрштеним као маказе, прво прикљештили главу отровница, а затим их готово на рукама преносили на копно.

7 **ГОНИЧИ У ЧАМЦИМА** — Свакако, у Кариба-језеру било је и сувише великих животиња које нису могле да се убаце у моторне чамце. Због тога су посебни гоничи у чамцима кроз воду гонили крда слонова и афричких говеда, према обали. Плашили су их звуком мотора, или буком клепетуша и великих звона, и тако их терали у сигурност, према пределима где има довољно хране и простора за живот. На овај начин од страшног потопа спасено је на хиљаде животиња које су лако могле својим животом да плате данак цивилизацији.

8 **ЗА СВАКИ УКУС** — А када су сви ови необични пливачи стигли на чврсто тло, људи су им с ногу и чељусти скинули везе које су им спутавале покрете у чамцима. Чим су схватиле да су слободне, многе животиње су одмах нестале у густом шибљу на тек створеним обалама новог језера, а друге исцрпљене данима су се одмарале на истом месту. Људи су свакодневно у специјалним камионима достављали храну која је одговарала укусу сваке животиње. Тако је „операција Ноје“ оправдала свој назив.

ПРИЧА ИЗ ЖИВОТА

НЕМОГУЋЕ БЕКСТВО

Заробљени британски официр досетио се како да убеди два непријатељска војника да заједно с њим побегну савезницима

Док се налазио у „спитфајеру“, на уобичајеном извиђачком лету изнад Гаскоње, млади ваздухопловни поручник Тони Шо је, изненада, на командном пулту угледао упаљену црвену сијалицу. Зар баш изнад непријатељске територије да ми се деси незгода, помисли, јер црвена сијалица је значила да уље неконтролисано почиње да цури из већ дотрајалог мотора авиона. Тони је имао толико времена да јави својој бази поред Лондона: **„Принудно морам да се спустим у Гаскоњу. Збогом!“**

Повукао је ручицу за аутоматско избацивање седишта из авиона и већ следећег тренутка отворила се широка купола падобрана.

Слетео је на неку пространу пољану и... одмах их је угледао! На непун километар одатле разабрао је немачке војнике како у правилном војничком поретку иду према њему, сигурно су га видели још док је био у ваздуху. Сачекао их је с подигнутим рукама.

МАКАР ЋУ ПОКУШАТИ!

Први му је пришао високи немачки официр и, сазнавши ко је он, издао наређење да га убаце у један теретни камион. Тони се шћућурио у једном ћошку очекујући најгоре. Али, по општој сметености која је владала међу војницима, убрзо је схватио да му се тако црно не пише. Мада је очекивао дуга и мучна испитивања, нису га звали на иследђивање. Тада му је постало јасно да се непријатељ повлачи према Немачкој јер губи битке на свим фронтовима.

На том дугом и напорном путу савезници су их свакодневно бомбардовали. И управо тада Шоу је синула идеја: одлучио је да побегне баш за време бомбардовања!

Чим би бомбе почеле да пљуште око конвоја камиона, немачки војници бежали су под њих да се заштите. За то време, у платненој кабини једног од камиона, Шо је покушавао да разлабави везе на својим рукама и ногама. Добро је знао, сваког тренутка могу да га открију, али је решио да не одустане. Макар ће покушати да побегне, па шта буде!

Једног поподнева, 20. августа 1944. године, уместо три намрштена и ћутљива војника који су га до тада чували, у његовом камиону „нестрпљива“ су се два нова Немца: редов Марти Шмит и каплар Курт Хауптман. Ускоро је од њих сазнао да су били на руском фронту и да им је досадио овај рат. Тада је Тонију синула нова идеја: покушаће да их убеди да заједно с њим побегну за време једног савезничког бомбардовања. Знао је да тако много ризикује јер ретко који немачки војник се усуђивао да дезертира, иако је за њих рат неповратно био изгубљен. Па ипак, вредело је покушати.

Каплар Курт био је ожењен и већ две године није имао никакве вести о својој жени Хилди. Његов двадесет петогодишњи друг Марти имао је једну опсесију: да не буде поново послат назад, на руски фронт. И један и други били су више него погодни за извођење Шоовог плана о бекству.

НЕМЦИ СУ ДЕЗЕРТИРАЛИ

— Слушај Курт — започео је Тони убедљивим гласом. **— Савезници су удаљени од нас само 60 километара. Ја сам британски официр и ако им објасним како сте ми помогли у бекству, гарантујем да ће вас пребацити у Канаду или Америку, где ћете сасвим безбедно сачекати крај рата.**

Док је то говорио, Тони је добро знао да није у ситуацији да било шта обећава, али се надао да то његови чувари неће приметити.

Рано ујутро 25. августа, чим је почело бомбардовање Гаскоње, Тони Шо и двојица немачких војника успели су да побегну из камиона који се налазио на зачељу заустављене колоне, недалеко од варошице Грињан.

Ускоро су стигли до неке фарме која се налазила у близини градића. Шо је предложио Немцима да уђу у зграду и замоле домаћина да их, ако је то икако могуће, повеже с неким чланом француског Покрета отпора. Међутим, није рачунао да ће његова два пратиоца побудити сумњу код неповерљивог сељака. Па ипак, после дужег колебања, домаћин је одлучио да му помогне.

Изишао је из куће и вратио се два часа касније водећи високог, мршавог човека који се представио као вођа локалног Покрета отпора. Одмах је поверовао у Шову причу да је британски официр коме су два Немца помогла да побегне из заробљеништва. После дужег већања са сељаком одлучио је да сву тројицу сакрије у једној штали на фарми, до доласка савезника које су очекивали сваког дана.

И заиста, већ 27. августа, после жестоке трочасовне битке градић Грињан био је ослобођен. Исте вечери, уз боцу старог вина Шо, његови домаћини и двојица немачких војника прославили су крај рата у овом делу Француске.

★ ★ ★

Данас је Тони Шо власник једног ресторана на Флориди, има двоје деце којој често прича о свом необичном бекству за време другог светског рата. Као што је обећао Курту Хауптману и Мартију Шмиту, успео је да убеди савезнике да их пребаце у Америку. Али, они су их ту сместили у један ратни логор у Аризони где су остали до капитулације Немачке. Годину дана касније вратили су се у Берлин и од тада редовно измењују новогодишње честитке са својим некадашњим непријатељем Тонијем Шоом.

В. Ј.

НАША СРЕДЊОВЕКОВНА ПОВЕСТ

ГРАДОВИ БЕЗ ОГЊИШТА

Данас се не зна готово ништа о унутрашњем уређењу средњовековних зграда за становање.

Неки научници сматрају да је било столова — трпеза, затим столица које су се називале „стол“ и које су биле троножне или са четири ноге. Верује се да је до данас њихов облик сачуван у сељачким столицама у Старо-ме Влаху, Полимљу и Црној Гори, где их има у облику троножаца, али и као велика „столовача“ или „столовака“, богато украшена резбаријама, у којима седи само старешина породице. Из поштовања, столоваче се уступају само гостима. Забележено је да је цар Душан уступио из почасти највишу столицу

Кантакузину кад је овај био код њега у гостима.

Од намештаја су такође познати „одар“ или „постеља“, који су били дрвени. Међутим, готово увек спавало се на посебној простирци по поду.

За осветлење се у скромнијим приликама употребљавао луч и „жижак“, а у свечанијим свећа: воштана и лојана.

Грејало се мангалама, нарочитим посудама с распаљеним дрвеним ћумуром. Ни на једном месту у нашим старим градовима не виде се остаци огњишта, пећи ни димњака. Карактеристика градова које су градили Турци је да им сва одељења имају оџаке и димњаке.

ПЛАГИЈАТ НЕПОСТОЈЕЋЕГ ДЕЛА

Зар може да постоји плагијат књиге која не само што није штампана, већ никад није ни била написана? Може! — сматра дирекција белгијског издавачког предузећа „Прес“.

Када је њујоршка издавачка кућа „Роберс букс“ издала књигу великог формата која се састојала од неколико стотина потпуно празних страница под називом „Празна књига“, дирекција „Преса“ поднела је међународном суду тужбу због плагијата. Јер, Белгијанци су пре Американаца издали књигу потпуно истог „садржаја“, само под називом „Успомене човека без памћења“.

DIK BROWNE
ХОГАР СТРАШНИ
НЕШТО МЕ У ПОСЛЕДЊЕ ВРЕМЕ АПЕТИТ НЕ СЛУ-ЖИ!
ПА САМ МИС-ЛИО...
НЕ!
А, ЈОК! НИКАК-ВОГ АЛКОХОЛА ПРЕ РУЧ-КА!
БОЉЕ РАЗМИСЛИ ШТА ДА ТИ СКУВАМ... ШТА ЋЕ ТИ НАЈВИШЕ ПРИЈАТИ!
ХМММ... ПА ДА РАЗМИСЛИМ... ШТА БИХ... ШТА БИХ ЗА РУ-ЧАК?
ТО ЈЕ ДОБРО ПИТА-ЊЕ... ЗАИСТА ДОБРО!
ГААК
ПА? ЈЕСИ Л' СМИСЛИО?
ПЛОВЧИ-ЈЕ ПЕЧЕ-ЊЕ!
DIK BROWNE
© King Features Syndicate, Inc., 1976. World rights res. 84/9

ЈЕДНЕ НОЋИ НА ЖУМБЕРКУ

О МИЛКИ КУФРИН СЕ И ДАНАС ПРИЧА НА КОРДУНУ. НЕУСТРАШИВО ЈЕ РУШИЛА ВОЗОВЕ, УПАДАЛА МЕЂУ УСТАШЕ, КОМАНДОВАЛА. А ОНДА СЕ, ПРИЛИКОМ ПРОБОЈА ОБРУЧА НА ПУТУ ЗА САМОБОР, ОНЕСВЕСТИЛА — ОД СТРАХА!

У предвечерје 30. октобра 1942. године на једној ливади негде при врху Жумберка у Хрватској, одмарала се већа група партизана. Људима је предах био и те како потребан јер су претходне дане провели готово без сна у непрестаној борби и узмицању према врху. Сад су се нашли у његовој близини и ту је био крај. Даље се нигде није могло. Били су у обручу. У односу на петнаест хиљада Немаца, Италијана и усташа који су опколили ту целу планинску област, борци Првог пролетерског батаљона Хрватске, батаљона „Јосип Краш“ и словеначког Кршког одреда представљали су шаку песка у мору.

ИМА НАДЕ

Време је било лепо. Партизани су лежали у трави, неко је седео држећи пушку између ногу, многи су за наслон изабрали стабла оближње шуме. Штабови батаљона и одреда заједнички су тражили излаз из тешке ситуације.

— Морамо кренути сви у пробој! — јавио се неко.

— Ја сам против тога! — побунио се командант Кршког одреда Марјан Дермастија. — **Боље је да се поделимо у групице од по два до три борца и распршимо се на све стране. Ко успе да се пробије — успеће!**

Мрак је све више освајао. Изненада, као да су изникли из земље, на ливаду бануше партијски руководиоци Мика Шпиљак и Милан Бруновић које је затварање обруча затекло у овом крају. Обавештење које су донели вредело је сува злата.

— Управо долазимо одоздо, из правца Самобора — обухватио је окупљене погледом Мика Шпиљак. — **Тамо је обруч „танак“ јер непријатељ верује да ћете се пробијати ивицом горја према Словенији, па је ту страну посебно ојачао!**

—Ми смо и мислили да кренемо према Словенији! — признало је неколико чланова штаба. — **Рачунали смо на тешко проходан терен, али ако је тако, онда ћемо грунути према Самобору па шта буде!**

Око поноћи дат је знак за покрет. Колона бораца полако је пошла пут села Будињака. Људи су ишли један иза другог трудећи се да не праве буку. Сваки разговор био је забрањен. Рањеници су ношени на носилима направљеним на брзину од грана и ћебади.

ПОСЛЕДЊИ ДОГОВОР

У колони је била и двадесет једногодишња Милка Куфрин, политички комесар Треће чете батаљона „Јосип Краш“, прва жена која је постављена на ту дужност у народноослободилачкој борби. Са још једном другарицом носила је неког рањеника. **Рамена су јој била огуљена од чворноватих штапова носила, ране су крвариле, болови је кидали.** Ћутала је. Сетила се свог родног села Пургарије код Јастребарског, гимназијских дана у Загребу и скојевских акција у окупираном граду. Мисли јој се вратише на обруч, усташе, Немце, тишину и шкрипу цокула по сувом лишћу.

Негде је гракнула птица.

На једној чистини колона је застала. Последњи договор и избор људи за јуришну групу обављени су за неколико минута. Већ су били при самом врху Жумберка. Подно његове ивице водио је пут Самобор — Јаска. Из рова ископаног испред пута допирала је песма усташа. Певали су о зори, о белом дану, о томе како нигде нема партизана, шта ли. И поред болова у раменима, Милка се насмејала немаштовитим, глупим речима песме.

Било је већ око пола три после поноћи. Јуришну групу која је требало да ускочи у ров и обезбеди пролаз осталим чиниле су две чете. Иако као члан окружног комитета није морала да буде у тој групи, Милка Куфрин се сама пријавила за њу.

БИО ЈЕ ТО ПАКАО

Усташки ров пружао се паралелно с путем у великој дужини, али је партизанима за пробој био довољан и „отвор“ од двадесетак метара. Борци су стрепели: ако јуришна група буде одбијена усташе ће се одмах престројити, ојачати ватром и људством линију и стуштити се на њих као орлушине.

Знали су то и борци јуришне групе, знала је то и Милка Куфрин. Кад су као авети упали у усташки ров, ништа се није чуло осим шуштања лишћа. А онда су се проломили и небо и земља. Јауци и запомагање, повици Грге Милашинчића: „Напред, другови!“ Све то измешало се, усковитлало. Људи су прескакали ров, посртали, падали, поново устајали, јуришали, грабили преко пута. Слобода и живот били су ту, надохват руке.

Милка је штитила леви бок „отвора“. У мраку поред ње обрела су се још шесторица бораца. Двојица су одмах рањена. Меци су фијукали изнад њене главе ударали у стабла, кора је прштала, негде иза њених леђа митраљез је као косом секао грање и грмље. Било је као у паклу, врило, тутњало ...

Изненада, Милка је почела да малаксава. Пред очима мрак јој се претварао у потпуну таму. Млада партизанка која је као члан Месног комитета СКОЈ-а за Загреб организовала акције скојеваца, писала устаничке пароле, цепала немачке прогласе, сакупљала оружје, рушила возове око Зденчине и Хорвата, упадала међу усташе и шта све још, овог пута није издржала: живци су је издали, од страха се онесвестила и срушила на земљу!

После неколико минута дошла је себи. Борци су прошли, отишли. Срећом, усташе се још нису биле средиле и Милка је са пет другова и двојицом рањеника успела некако да се докопа друге стране пута и слободе. Када се спустила у село Мрзло Поље, било је прошло три после поноћи.

★

Милка Куфрин данас живи у Загребу. Проглашена је за народног хероја носилац је споменице 1941, неколико одликовања и два ордена за храброст. Дуго година после рата била је на руководећим дужностима у Федерацији и републици Хрватској. И данас се сећа пробоја на Жумберку и страха од кога је пала у несвест. У том страху не види ништа чудно. Јер, партизани су били људи као и сви остали, а страх је својствен сваком човеку.

М. Тодоровић

ПТИЦА У ГЛАВИ

Пре неколико година на једној нервној клиници у Италији неки човек по имену Бепино Бандо уобразио је да има птицу у глави и да због њеног бучног лепршања крилима никако не може да заспи. Узалуд су га лекари убеђивали да је то само његова уобразиља, он је и даље остајао при свом. Најзад се један хирург досетио — рекао је пацијенту да ће га оперисати и ослободити га те досадне птичурине.

Кад се после наркозе Бепино Бандо пробудио, лекари су му показали птицу, наравно позајмљену за ту прилику, тврдећи да им је требало читавих три сата да је ухвате и изваде из његове главе.

Од тог тренутка Бепино је потпуно оздравио, вратио се породици и свом занимању. Неколико година касније, на улици је случајно срео хирурга који га је оперисао. На постављено питање како се осећа, некадашњи пацијент је одговорио да га здравље изванредно служи.

— Она операција је била само трик. Птицу смо позајмили јер је то био једини начин да излечимо твоју уобра-

Мушкарац је међу нама!

НЕОБИЧНА ВЕРОВАЊА У СТАРОМ РИМУ

Преко главног трга у Риму кретала се необична поворка: напред је лаганим кораком ишла лепа млада жена, а за њом су корачале три робиње придржавајући скуте њене дугачке одоре. Испред свих су као заштита ишла три роба.

Млада жена у раскошној одећи, била је Помпеја, супруга Гаја Јулија Цезара, талашњег римског претора. Људи су пролазили поред ње п, навикнути да је виде у уобичајеној шетњи. нису обраћали много пажње на поворку. Међутим, на степеницама оближњег храма седео је плавокоси младић Клаудије који, изгледало је, никако није могао да скине поглед с лепе Помпеје.

Преобучен у свирачицу с лиром и гоњен жељом да види лепу Помпеју, младић је ушао у раскошни атријум и угледао нестворни призор.

— **И данас си ту** — обратила му се мала, петнаестогодишња робиња која је служила у преторовој кући.

— **Да, и данас, а вероватно и сутра и прекосутра и ко зна докад . . .** — одговори Клаудије, полако скрећући поглед с поворке која се удаљавала.

— **Знаш добро да она никад не може бити твоја.**

— **Знам, али бих ипак хтео да јој се приближим, макар на неколико тренутака. То је све. Овако ћу је посматрати сваког дана како пролази тргом, све док не полудим!** — био је упоран младић.

— **Ако већ ниси!** — насмејала се мала робиња. — **Ја сад морам да пожурим да бих стигла кући пре господарице, јер све мора бити спремно за вечерашњи празник.**

— **Празник?** — зачудио се Клаудије.

— **Да, за празник Добре богиње. Зар ниси знао?**

— **Не, нисам . . .** — одговори младић, и одједном његове сетне очи добише чудан сјај.

САМО ЗА ЖЕНЕ

Ова сцена одиграла се у старом Риму 62. године, у време кад су римске жене биле без права гласа и одлучивања, како у породици, тако и у друштву. На улицу су могле да изићу само у пратњи робова и робиња. Господар у кући био је мушкарац и он је могао да располаже животом своје супруге, тако да не би одговарао чак ни кад би је убио. Тек са пропашћу Републике жене постају самосталније и утицајније. После трајанског рата начин живота у Риму се мења: пијанке и оргије постају свакодневна појава и најомиљенија забава у римским кућама. Умешно користећи лепоту, жене у Риму полако обезбеђују значајније место у римском друштву.

Једина област у којој су жене имале слободу и потпуну равноправност са мушкарцима била је религија. Чак су неки култови, где су главну реч водиле жене, захтевали одсуство мушкараца.

Такав је био и култ Добре богиње, у чију част се једном годишње одржавала прослава. Свечаност се увек приређивала у атријуму преторове куће, а припремала ју је преторова жена уз помоћ једне свештенице која је представљала везу са божанством.

И сада је млади Клаудије осетио да му се пружа једина прилика да се приближи Помпеји. Како је имао дугачку косу и нежно лице, одлучио је да се преобуче у девојчицу и уђе у атријум преторове куће, представљајући се као свирачица на лири.

Са лиром у руци дошао је до улаза на којем је стајала мала робиња с којом је разговарао то преподне. Одмах га је препознала.

— **Ти си луд** — прошаптала је.

— **Ћути! Немој ме сада открити, молим те . . .** — тихо рече Клаудије.

— **У реду, али ти си заиста луд. Хајде, пролази!**

Клаудије је прошао кроз капију и ходник и стигао до атријума. А ту је угледао нестваран призор: уз тиху, заносну музику лира Римљанке су обнажених груди стајале око велике статуте Добре богиње и њихале се под утицајем вина, бацајући повремено венчиће цвећа на подножје кипа. Клаудије је стао као обузет. Тек када је међу многобројним женама угледао Помпеју, кренуо је да се придружи свирачицама да би јој пришао нешто ближе. Али, тада га пресече један груб женски глас:

— Ко си ти?

Клаудије окрену главу и сусрете се са сумњичавим погледом Аурелије, Цезарове мајке.

— Свирачица на лири — одговори Калудије, опонашајући танки глас девојчице.

— Да ли певаш? — било је следеће питање.

— Па . . . да . . . — збуњено одговори Клаудије.

— Онда нам нешто певај! — нареди Помпеја.

За љубав Помпејину Клаудије је био спреман да учини и много теже ствари него што је певање, али је и оно било довољно да га брзо открију. После неколико отпеваних речи све је било јасно. Прва се снашла свештеница и повикала:

— Мушкарац је међу нама!

УЗАЛУДАН БЕГ

Тада је настала права јурњава. Нарушило се тајанствено и религиозно расположење, Римљанке су у трку пожуриле да покрију статуу и тако избегну скрнављење божанства мушким погледом, а затим су хитро огрнуле и себе.

Кад су се убрзо смириле од изненађења, разјућене Римљанке почеле су да јуре Клаудија. Он је бежао по целој кући и сакрио се у собу неке робиње, али је ускоро пронађен и пребијен, а затим избачен на улицу. Свечаност је настављена, а Клаудије се тетурајући упутио својој кући, када га је прекинуо тих узвик:

— Хеј!

Клаудије се полако и с болом окренуо и на тераси угледа малу робињу која му је помогла да уђе.

— Лепо сам те упозорила . . . — смешила се она.

Младић само слегну раменима и настави пут.

Када је сутрадан Помпејина поворка пролазила преко трга, на степеницама храма није било никога.

Од тада је култова само за жене било све више. Угледајући се готово у свему на мушкарце, Римљанке оснивају своја удружења, и постепено почињу све више да учествују у јавном и политичком животу римске државе.

Мѣ Ј.

зињу — рекао му је хирург.

Сутрадан, лекар је пронађен мртав у свом стану. Некадашњи пацијент га је убио због тога што га је обмануо. А затим је поново дошао на нервну клинику тврдећи како му је птица опет оживела у глави.

АГОНИЈА ЧОВЕКА И БРОДА

ПОБЕД

1 **МАГЛА НА АТЛАНТИКУ** — Двадесет петог децембра 1952. године капетан америчког брода „Флаинг ентепрајз“ Курт Карлсен одлучио је да своју вечеру поједе на командном мосту а не у трпезарији, као што је обично чинио. За то је имао више него озбиљан разлог: огромни таласи, високи преко 9 метара, претећи су се разбијали о прамац његовог претовареног брода а магла која је притискала Атлантик већ пуна четири дана била је све гушћа.

2 **СТРАХОВИТ ПРАСАК** — Да је капетанова забринутост била потпуно оправдана показало се већ сутрадан кад је брод захватила страховита олуја. Изгледало је као да су се небо и море стопили у једно: огромни таласи поигравали су се бродом и бацали га тамо-амо. Ветар који је дувао брзином од преко 140 километара на час ломио је јарболе као да су од палидрвца начињени. А онда, у зору 27. децембра на броду је одјекнуо прасак.

3 **ПУКОТИНА У ТРУПУ** — То је једино могло да значи да се негде на трупу брода појавила пукотина. Курт Карлсен је издао наређење да је што пре пронађу и затворе. У међувремену, олуја се није стишавала: брод се тресао, пропињао, опасно се нагињући час на једну, час на другу страну. Таласи су откидали металне делове с палубе, док је игла на компасу подрхтавала као помахнитала. Али, капетан још није губио наду да ће победити.

4 **МАШИНЕ СУ СТАЛЕ** — „Флаинг ентепрајз“ се опасно нагнуо и више никад се није исправио, чак ни кад је велики талас прешао преко њега. Машине су стале, а олуја је и даље беснела несмањеном жестином. Капетан Карлсен је наредио да се у етер пошаљу С.О.С. сигнали. Прошла су још пуна 24 часа пре него што је посада угледала светла бродова који су јој хитали у помоћ. Нису ни слутили да драма „Флаинг ентепрајза“ почиње.

НИК ЈЕ ПОБЕЂЕН

5 **УЖЕ С ТЕГЉАЧА** — Упркос свим наговарањима, капетан је одбио да напусти брод све док је постојала и најмања могућност да га спасе. Затражио је да се позове тегљач „Темоил" који би га одвукао до прве луке али је овај већ био заузет. Стигао је тек четири дана касније. А онда је искрсла нова тешкоћа: изгледало је немогуће да капетан Карлсен потпуно сам прихвати вучно уже бачено с тегљача.

6 **НЕОЧЕКИВАНА ПОМОЋ** — Па ипак, он је то успео. Грчевито је зграбио бачено уже и повукао га према прамцу али му се оно истргло из руку пре него што је успео да га веже. Кенет Данси, морнар с „Темоила" који је у међувремену прешао са свог брода на Карлсенов, успео је да га ухвати у последњем тренутку. Чврсто је држао уже све док му у помоћ није притекао Карлсен. Међутим, нису успели да га привежу све до следећег јутра.

7 **НА ПЛАМЕНУ СВЕЋЕ** — У зору 5. јануара „Темоил" је брзином од 3,5 чвора на час најзад повукао „Флаинг ентепрајз" ка најближој луци. Требало им је пуна четири дана да стигну до ње. За све то време, Карлсен и Данси су остали на „Флаинг ентепрајзу". Спавали су на смену у капетановој кабини до које вода још није допрла, кували су чај на пламену свеће и хранили се конзервама које су пронашли у поплављеној кухињи.

8 **ТОНУО 15 ДАНА** — У међувремену, једна група новинара упутила се бродом у сусрет храбром капетану и његовом броду. Радио и телевизија непрекидно су емитовали вести о напредовању тегљача и брода који је готово читав потонуо у воду. Последње часове, пре него што су били приморани да најзад напусте брод који је тонуо читавих 15 дана, капетан Курт Карлсен и морнар Кенет Данси провели су на димњаку!

И СО НИЈЕ КРИВ

ИАКО ЈЕ СПАСАО ПОХ СИЈА СИГУРНЕ СМРТИ, СТИГЛО ЈЕ ПИСМО У КОЈЕМ ЈЕ СТАЈАЛО НАРЕЂЕЊЕ: СЛОН МОРА БИТИ УБИЈЕН!

Из даљине су допирали неки чудни звуци, налик на потмулу тутњаву који су Јашу Далију били потпуно непозвати. У почетку му се учинило да ветар шуми у крошњама прашумског дрвећа и да се спрема олуја која је тако изненада на Борнеу почињала да дува. Али, када је у близини свог шатора зачуо добро познат бат корака, па крцкање грана, знао је шта га је пробудило.

Већ неколико година на Борнеу је радио као управитељ градилишта где је са црнопутим људима и посебно обученим слоновима пребацивао огромна дебла до оближње реке. Одатле су она, ношена брзом матицом, стизала до пилане која се налазила један километар низводно.

Још бунован, Јаш је изашао пред шатор и тада, на неколико метара од себе, угледао огромног слона како стоји и нетремице га посматра. Осетио је како су му хладни жмарци прошли кроз кичму јер је знао да је то И Со, слон, који је неколико дана раније једноставно — полудео. Уместо да носи тешке балване до реке, он се одједном узјогунио, почео да маше ушима а затим збацио с леђа Пох Сија, човека који је с њим на сличним радилиштима провео готово тридесет година. Потом је почео да јури у круг, забацујући све четири ноге у страну и не пазећи да ли ће неког згазити. А сада нестао у прашуми.

Неколико дана касније Јаш је добио извештај од управника градилишта, из града Таваоа, да је И Со убио неколико људи.

ОЗДРАВИО ЈЕ!

А сада, огромна животиња стајала је на неколико метара од уплашеног човека. Јаш није знао шта да уради. Ако пуца лако се може десити да га метак не усмрти и тада би га разјарена животиња сигурно смождила. Осврћући се, не би ли нашао неки заклон, угледао је једно танко стабло и корак по корак пошао је према њему.

А И Со је будно пратио сваки његов покрет. Изненада је подигао сурлу и полако и незграпно пошао — на супротну страну, изван логора, према прашуми.

Уплашен, Јаш је пожурио у шатор и пробудио црнопутог Пох Сија.

— Малопре је ту био И Со — рекао је гласом који је подрхтавао. — **Али, зачудо, није ме напао. Вероватно ће се ноћас још једном вратити. Пробуди и остале да их не би изненадио.**

— Господине, убеђен сам да неће поново доћи! — рекао је Пох Сиј. — **Добро знам да је вечерас дошао само да ме види. Познајем га добро и знам да је оздравио.**

— Волео бих кад бих могао да ти верујем — Јаш благо заклима главом — **Али, добио сам наређење да убијем твог слона.**

Кришом је погледао Пох Сија који је био на ивици плача, лице му се трчило, сваки мишић на њему је подрхтавао а онда је истрчао из шатора.

УПОМОЋ!

Сутрадан је од раног јутра падала киша, река је надошла а ваздух је био толико спаран да се једва могло дисати. С првим зрацима зоре људи су пожурили на градилиште. требало је до реке пребацити стотинак огромних стабала од којих су понека била тешка и читаву тону.

Али, уместо да стабла отплове низ реку, она су почела да се задржавају на оштрој окуци и ту се ређала једно преко другог. Зато је Јаш наредио четворици Индонежана да са слоновима оду низводно и разруше ту брану. И управо када је помислио да су успели, зачуо је страшан крик: **балван са врха гомиле пао је и ударио Пох Сија који се налазио на леђима једног слона.**

Човек се одједном нашао између огромних стабала преко којих се комешала вода а сваког тренутка могла су да га згњече. Али, Пох је био веома снажан тако да је успео да се извуче испод дебала. Ипак једна рука остала је приклештена између два дебла. Када је Јаш стигао до њега, он је урлао од болова. Дао му је морфијум да би му макар мало ублажио болове, а онда наредио осталима да доведу све слонове: требало је брзо склонити балване и тако ослободити човека који само што се није онесвестио.

СИГУРАН АЛИБИ

— Идите по И Соа, само он може да ми помогне — запомагао је Пох Сиј. — **Пронађите га, он је на пропланку изнад нашег логора.**

Али, Јаш је имао бољу идеју. Наредио је људима да доведу четири најснажнија слона, а затим ланцем обавио гомилу балвана, крајеве је додао водичима који су за њих привезали слонове. Мислио је да ће успети да спасе човека ако склони сва дебла која су се налазила изнад његове пригњечене руке... Међутим, иако су се слонови упињали из све снаге, нису успели да помере огромну гомилу.

И баш тада, било је око 12 часова, на обали реке појавио се И Со. Пох Сиј га је први угледао и почео да дозива. **Огромна животиња наћулила је уши а затим полако пошла према свом господару.** Тромим кораком слон је ушао у воду, сурлом је на тренутак додирнуо човека који је јечао а затим почео један по један балван да баца у воду, вешто их стављајући између кљова и сурле.

Ускоро је Пох Сиј био слободан. Одмах су га ставили на носила и пребацили до логора а одатле до болнице у Таваоу.

Око седам часова увече Јаш је примио писмо из управе градилишта које му је донео задихани младић.

„...**Одмах убијте овог побеснелог слона** — писало је у њему. **„Данас, око 13 часова убио је још двојицу људи...“**

Јаш је почео грохотом да се смеје. Тек тада је схватио да је И Со био набеђен за сва она убиства, јер у то време он је спасавао свог господара.

Б. Ј.

РЕКОРДИ

НИЈЕ СВАКО ЗА ВИШЕБОЈ

Многе животиње у стању су и по неколико метара да скоче увис. Тако **делфин** може да скочи до висине од **6** метара, **кенгур — 3,5**, **човек — 2,29** метара.

Гепард и антилопа најбрже трче — око 100 километара на час. Иза њих је **зец 74 км/х**, па **кенгур** — 72, **коњ** — 71, затим **хрт и ној** а **човек** може да трчи и 37 км/х.

Што се тиче скока удаљ **кенгур** може да „прелети“ раздаљину од **12,16** метара, **импала — 12,12**, **гепард — 8,99** а Американац **Боб Бимон** скочио је — **8 метара и 90 сантиметара.**

Ваху, врста тропске рибе може да плива брзином од **80 километара на час, делфин — 57,5, пингвин** — 37, а **човек** само — **седам** километара на час.

Ипак, човек је једини у стању да се у свим овим „спортовима“ такмичи са осталим животињама а по резултатима које постиже ниједном се не налази на последњем месту. Сви људи не могу да се такмиче у овим дисциплинама, већ само обдарени појединци, после дуготрајних вежби и тренинга, док код животиња никад не постоје „аутсајдери“.

МАЛИ ИЗВИЂАЧ:
ЧВОРОВИ
ДАНАС ЋЕМО ВАМ ПОКАЗАТИ КАКО СЕ ВЕЗУЈУ НЕКИ ЧВОРОВИ НЕОПХОДНИ СВАКОМ ИЗВИЂАЧУ!
НА ЦРТЕЖУ 1 ВИДИТЕ КАКО СЕ ВЕЗУЈЕ ТАКОЗВАНИ АМБУЛАНТСКИ ЧВОР, КОЈИ СЕ КОРИСТИ КАД СЕ НЕКО ПОВРЕДИ ПА ГА ТРЕБА ПРЕВИТИ ТРОУГЛАСТОМ МАРАМОМ. ОВАКО ВЕЗАН ЧВОР ЈЕ ПЉОСНАТ ПА НЕ ЖУЉИ РАНУ!
1.
ПОВРЕЂЕН И ПРЕВИЈЕН ЛАКАТ
ДВА УЖЕТА РАЗЛИЧИТЕ ДЕБЉИНЕ ПОВЕЗУЈУ СЕ ТКАЧКИМ ЧВОРОМ (ЦРТ. 2) А ДВА УЖЕТА ИСТЕ ДЕБЉИНЕ НАСТАВЉАЈУ СЕ РИБАРСКИМ ЧВОРОМ (ЦРТ. 3)!
2.
3.
ПАРТИЗАНИ СУ ОВАКО ПРАВИЛИ МОСТОВЕ: РАЗАПЕЛИ БИ ТРИ ДЕБЕЛА КОНОПЦА А ИЗМЕЂУ ЊИХ ВЕЗАЛИ ТАЊЕ КОНОПЦЕ ПРУСИКОВИМ ЧВОРОВИМА (ЦРТ. 4)!
4.
I
II
III
НАЧИН ВЕЗИВАЊА ОВИХ ЧВОРОВА
5.
ПРАВИ ИЗВИЂАЧ НИКАД НЕЋЕ ИСЕЋИ КАНАП. АКО МУ ЈЕ ПОТРЕБНО КРАЋЕ ПАРЧЕ, СКРАТИЋЕ ГА ЧВОРОМ ЗА СКРАЋИВАЊЕ. (ЦРТ. 5)
6.
ЦРТЕЖ 6 ПОКАЗУЈЕ КАКО СЕ ВЕЗУЈЕ МРТВИ ЧВОР. ОН СЛУЖИ ЗА ВЕЗИВАЊЕ ПЕТЉИ (НА ПРИМЕР, ЗА ЛАСО) А ПОГОДАН ЈЕ ЈЕР НЕ КЛИЗИ ПА ПЕТЉА СТОЈИ ЧВРСТО. ПЛАНИНАРИ ГА КОРИСТЕ ЗА ИЗВЛАЧЕЊЕ ПОВРЕЂЕНИХ И ВУЧУ ТЕШКИХ ТЕРЕТА!
7.
ЛАЂАРСКИМ ЧВОРОМ (ЦРТ. 7) ВЕЗУЈУ СЕ ЧАМЦИ, ТО ЈЕСТ СВЕ ОНО ШТО СЕ ВЕЗУЈЕ НА БРЗИНУ, ПРИВРЕМЕНО!
8.
ОВО ЈЕ ВЕОМА ВАЖАН ЧВОР ЗА ИЗВИЂАЧЕ, ТАКОЗВАНИ ПРОВИЗОРНИ ЧВОР. ОН СЛУЖИ ЗА РАЗАПИЊАЊЕ ШАТОРА, ОДНОСНО ЗА ПРИВЕЗИВАЊЕ ШАТОРА ЗА КОЧИЋЕ (ЦРТ. 8)!
СПЕЦИЈАЛНИ ЧВОР НА ЦРТЕЖУ 9 СЛУЖИ ЗА ПРАВЉЕЊЕ ЛЕСТВИЦА. ЧВОР СЕ ВЕЗУЈЕ ОКО ОКРУГЛИХ ГРАНА. ПОМОЋУ ОВОГ ЧВОРА МОЖЕ ДА СЕ НАПРАВИ И ЉУЉАШКА АКО СЕ ЗА ДРВО ВЕЖЕ САМО ЈЕДНА ДАШЧИЦА!
9.
ВЛАДАНА Л.С.

ВОЈЕВАЊЕ ИМЕЊАКИЊА

ЈЕДНО СУЈЕВЕРЈЕ УВЕЛО ЈЕ БРЕТАЊУ У ГРАЂАНСКИ РАТ КОЈИ ЋЕ ЈЕ ПУСТОШИТИ ЧЕТВРТ ВЕКА.

Према оно мало трагова што нам је оставио хроничар из 14. века, бретонска принцеза Јованка од Пантјевра била је особа јаке воље, упорна и тврдоглава, коју ништа није могло да обесхрабри. Њен стриц, војвода од Бретање Јован III, већ је био стар и болестан, па је размишљао коме да остави у наслеђе титулу и своју велику и богату земљу.

Јован од Монфора, његов братанац, био би по свему први наследник, али како је Јован III мрзео жену свог покојног брата, није био вољан да њеном сину остави земљу. С друге стране, младу принцезу Јованку од Пантјевра много је волео, али према тадашњим феудалним законима жена није могла да наследи титулу ни имање. То је могао само њен муж и Јованку је требало — хитно удати.

Међу многим „приликама" старац је издвојио три човека у најужи избор: Шарла од Блоа, нећака француског краља Филипа II, Шарла од Евреа, сина наварског краља и Јована Плантагенета, брата енглеског краља Едварда.

Мада Јованку нико није питао за мишљење, она је у свом срцу већ начинила избор. Желела је да се уда за „веома згодног и учтивог" седамнаестогодишњег Шарла од Блоа.

ВИДОВИТИ ЈАЗАВЧАР

Док је чекао дан када је било заказано да просци дођу, војвода Јован био је прилично у недоумици кога да изабере. И као увек када није био у стању сам да донесе одлуку, решио је да се „посаветује" са својим псом јазавчаром Јоланом! Довео је пса пред књигу-словарицу да стави шапу на неко слово: ако то буде почетно слово имена неког од просаца, ствар је решена. Али, пас као да се заинатио: стално је грешио".

Јолан је био диван примерак своје врсте, пас сјајне, беле длаке, који је раније припадао некој врачари. Ову врачару светина је једном хтела да каменује пошто је прорицала дуготрајан и крвав рат, али случајно је наишао војвода на коњу и спасао је. У знак захвалности, она му је поклонила прекрасног јазавчара којег је водила на ланцу...

Јован III био је прилично сујеверан и појединим животињама приписивао је видовитост, што је, уосталом, у оно време било доста распрострањено. Тако је Јолан постао војводин пророк.

Коначно је дошао дан када су просци дошли у замак.

Војвода их је примио у великој сали за свечаности која је гледала на Лоару. Шарл од Евреа и Јован Плантагенет послали су своје заступнике, све високу бретонску властелу, а Шарл од Блоа је дошао лично. Јован III говорио је изнемоглим гласом старца коме су дани избројани:

— Господо, позвао сам вас да бих пре смрти свом вољеном народу обезбедио доброг господара...

ЛУКАВСТВО ЋОПАВЕ ПРИНЦЕЗЕ

Скривена иза велике завесе од таписерије Јованка је, готово не трепћући, посматрала шта се догађа у сали и пазила да јој ниједна појединост не промакне. Дрхтавом руком миловала је белог јазавчара.

Разговор је веома дуго потрајао. Јован III, који се већ прилично уморио, и клонуло је седео у својој наслоњачи. Јованка је тада оценила да је дошао пресудни тренутак и, знајући за сујеверну наклоност свога стрица према Јолану, неприметно задигла тешку завесу и показала псу прстом на Шарла од Блоа.

Животиња је несумњиво већ познавала младића са тајних састанака који су претходили овој просидби и потрчала право њему да му лизне руку. Тиме је за старог војводу ствар била одлучена: месец дана доцније његова нећака удала се за Шарла од Блоа.

Тако је изгледао љубавни роман „ћопаве принцезе", како су злобници називали Јованку због њене урођене мане. А Шарл од Блоа био је чак претерано лојалан и побожан човек, на шта је лукава Јованка и рачунала: знала је да је он спреман да брани добијено наследство, ако устреба, до последње капи крви. На тај тренутак заиста се није дуго чекало!

ПОВОДИ ЗА РАТ

Увређени војвода од Монфора који је сматрао да по свим правима Бретања припада њему, свечано је ушао у Нант као војвода од Бретање, а затим упутио француском краљу званичан захтев да му призна то право.

Чим је сазнала за то, Јованка од Пантјевра је наговорила супруга да и сам учини исто и убрзо су трупе принца од Блоа опселе Нант. Војвода од Монфора бранио се јуначки, али у граду је почело да се шушка како је принц великодушан и како би град поштедео даљих жртава, како би ослободио заробљенике, само ако би...

МАЈКА ПОСТАЈЕ РАТНИК

Једна градска капија „случајно" се нашла отшкринута и војводу од Монфора тргао је из јутарњег сна звекет оружја. Пре него што се снашао, био је заробљен.

Када је примила страшну вест о хапшењу мужа, Јованка од Монфора је претрнула, али није се препустила судбини. Скочила је на коња заједно са трогодишњим сином и појурила улицама да охрабри своје људе:

— Не очајавајте због судбине нашег господара — викала је. — **Борите се свим срцем и даље, заштитите ово дете које ће једног дана постати достојан наследник свог оца...**

Јованка од Монфора умела је и на други начин да придобије људе. Својим војницима је дала велике плате и обилазила трупе као прави генерал. Дете је послала на енглески двор са двојицом својих гласника који су пошли да подсете краља Едварда на обећање које је раније дао Монфору о помоћи ако устреба...

Краљ Едвард је имао доста интереса да помогне Монфору: освојена Бретања значила би крупан корак ка француској круни. И једнога дана на хоризонту су се збиља појавила енглеска једра.

Чим су се искрцали, Енглези су почели немилосрдно да пале и убијају. Принц од Блоа пао је у заробљеништво и Јованка од Монфора послала га је у лондонски Тауер: била је то достојна освета за смрт

РУДНИК У

Да би се побољшао квалитет бензина додаје му се тетраетил олово. У несагорелим издувним гасовима из аутомобила налазе се велике количине те материје, веома штетне за сва жива бића, тако да над великим градовима лебде читави облаци олова. Испитивања научника Калифорнијског технолошког института

њеног мужа који је, тек што се вратио из тамнице, подлегао исцрпљености и слабости.

ПОСЛЕДЊИ БОЈ

Године су пролазиле, а ништа се није решавало. Већ је и млади гроф од Монфора стасао и вратио се у родну Бретању да помогне мајци-ратници.

Најзад је 1363. године уговорен мир: искупљен из затвора, принц од Блоа потписао га је са младим војводом од Монфора. Одлучено је да се Бретања подели на два дела и да примирене стране убудуће живе у слози.

Када је до Јованке од Пантјевра стигла вест о условима мира, она је сместа отрчала свом секретару и са сузама у очима издиктирала писмо за принца од Блоа који се још налазио на дојучерашњем бојишту:

„Пре бих дала свој живот, па и два кад би се то могло, него да пристанем на једну тако бесрамну и нечасну ствар...“

У зору 22. септембра 1364. године две војске сукобиле су се на пољу још утонулом у маглу. Делио их је поток, све до тренутка када је принц од Блоа пао расечен мачем. Тиме је завршена последња битка за Бретању, после двадесет и пет година крвопролића и двеста хиљада људских жртава.

●■●

Јованка од Пантјевра обукла је црнину. Први син умро јој је у Тауеру, а други ће оданде изићи после тридесет година тамновања: за њу је све било изгубљено.

Јованка од Монфора доживела је пуни тријумф: њен једини син постао је војвода од Бретање и, у знак захвалности према енглеском краљу одмах дозволио улазак његових трупа у Сен-Мало. Туда су оне кренуле у стогодишњи рат са Француском који ће се завршити смрћу треће Јованке: Орлеанке.

М. К.

ОБЛАЦИМА

показала су да сваке године само на мора и океане северне Земљине полулопте падне 50 тона олова које се „добија“ управо из емулзија додатих бензину.

ВЕЛИКИ СТРАХ

ИАКО ЈЕ ОД ТАДА ПРОШЛО ПЕТ ГОДИНА, ВЛАДА ЗОРКИЋ ЈОШ НЕ МОЖЕ ДА ЗАБОРАВИ СТРАШАН ДОГАЂАЈ.

ДА БИХ СЕ УВЕРИО ДА ЛИ МИЛИНКА ГЛЕДА КАКО СЕ НИЗ ГЕЛЕНДЕР СПУШТАМ С ДРУГОГ СПРАТА, ПОДИГАО САМ ГЛАВУ И ТАДА ИЗГУБИО РАВНОТЕЖУ...

Пад у празно

Једино што сам тада чуо био је крик Милинке, моје другарице пред којом сам хтео да се покажем, док сам летео поред степеника који су застрашујућом брзином пролазили испред мојих очију; тај крик ме је пратио. А затим се, како сам се од њега удаљавао, постепено утишавао.

Прво сам осетио страшан бол у десној слабини, затим други кад сам лактом ударио о зид, па у рамену, у глави ми се све смутило. И глупо тада помислих: имаћу модрице по целом телу.

У том тренутку нисам могао да будем свестан оног страшног бола који сам доживео десетак метара ниже. А њега сам осетио свим својим бићем, цело ЈА као да се претворило у огроман дамар који је у себи упио сав тресак мог тела о бетонски под и тако га пригушио. Секунд касније, снажан ударац расуо се по свакој мојој ћелији, бол се граничио са нестанком, са оним „никад више“. Са страшним и тамним! Изгубио сам свест на углачаном поду школског подрума.

КАКО ДА ЈОЈ ПРИЂЕМ?

Онај хладан дан 21. фебруара 1971. године никада нећу заборавити.

Тог јутра стигао сам некако мрзовољан у ОШ „Милан Стаичић Уча“ у Куманима, као да сам још тада слутио. Било ми је досадно да седим на часовима. Уместо да слушам наставника, гледао сам кроз прозор и замишљао како се грудвам, а онда возим на скијама, правим бедеме од снега... Из сањарења ме је прекинуло звоно.

Први сам истрчао из разреда и тик пред вратима сретох Милинку. Већ неколико дана сам је посматрао...

Како да јој приђем? Што не постанем одједном славан, тада би о мени сви говорили и она би желела да ме упозна! Или, кад бих бар победио на такмичењу из гимнастике. Милинка, гледај, то свако не може!

Притрчах уској огради степеништа која је од другог спрата кривудала до приземља школске зграде. Одувек ме је мамила, изгледала ми је као нека писта, морао сам низ њу да се спустим. До тада, то ниједан ученик није покушао, али ја ћу им свима показати колико сам храбар. И њој!

Као да седам на коња, опкорачих ногама гелендер, у простор између спратова. Полетех!

Тада зачух крик, она је вриснула прва. Од свих осталих само сам тај отегнути јецај разабрао.

БОЛ ЈЕ БУЈАО

Не знам колико сам лежао онесвешћен. Нечије руке, влажне од страха или од крви која ме је обливала, прелазиле су преко мог лица. Да ли ме боли? Све!

Зашто је тишина? Ја све то сањам, знам! Отворих очи: само црвене мрље наслутих. И бол, бујао је, постајао опипљив, нервирао ме је.

— Је ли жив? — препознах глас свог наставника.

„Казните ме, ишамарајте... немојте рећи мојим родитељима, брату...“, све то сам хтео да кажем или сам бар мислио да то чиним. Али, сопствене речи нисам чуо. Зашто тишина толико траје? Пробудите ме из тог кошмара, молио сам другове. Сигурно су се окупили око мене.

Неко ме је ухватио испод мишке, после осетих много руку на себи, подигли су ме. Боли!

Дуго сам се труцкао у неким колима, по мирису лизола и етра и по снажном блеску светла изнад стола на који су ме поставили, пред њим је изгледало титраво црвенило на мојим капцима, сазнадох да сам у болници. А после тога, опет ништа нисам схватио, дуго, дуго...

Иако сам се стрмоглавио са другог спрата задобио сам само лакше повреде, па сам већ после десетак дана могао да се вратим у школу. Али, због понашања које није служило за пример осталим ученицима добио сам укор разредног старешине.

Влада Зоркић,
Партизанска 1,
23271 Кумане
(Хонорар: 200 дин.)

наука

ДА ЛИ ЋЕ СЕ ПРОМЕНИТИ

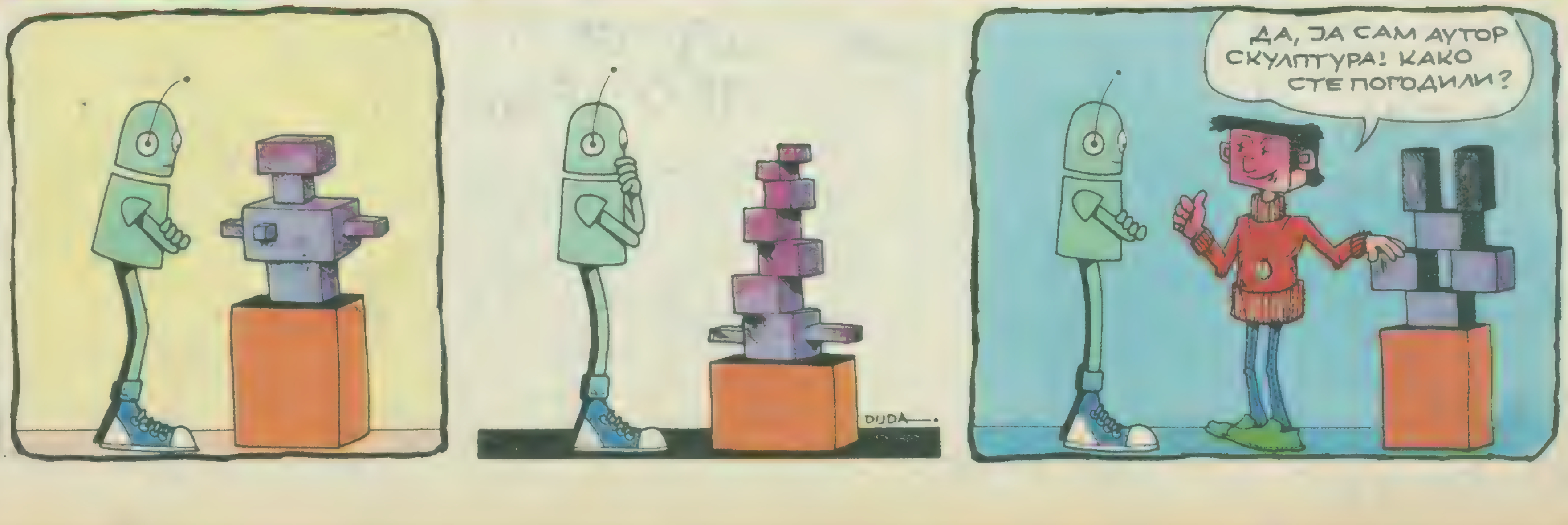
Током 2 милиона година запремина човечијег мозга повећала се 3—4 пута. То је било условљено развитком говора и почетком апстрактног начина мишљења. Али, после периода брзог развитка, одједном се тај процес нагло успорио. Како показују научна истраживања, човечји мозак се за последњих 100.000 година није променио. А да ли ће се и даље

развијати? Научници тврде да ће то моћи да запазе тек кроз милион година!

БИМ И БУМ
JOE MUSIAL
БРЗО! ИМАМ ИДЕЈУ!
ПА ШТА ОНДА ЧЕКАМО?
ИНСПЕКТОРЕ, СВАКОГ ДАНА СТЕ СВЕ ЛЕПШИ!
ЈАСНО... КАД СЕ ХРАНИ ВЕГЕТЕРИЈАНСКИ!
МЕНЕ ИСМЕВАТЕ, ЈЕ Л'?
Ајооj!
!?!
А И ТИ СИ МЕ СЕ ТУ НАМЕСТИО, ТРАВОЖДЕРУ!
ЈАДНИ ЈАРАЦ!
ХА! ХА! ХА! СВИМА САМ ИМ ПОКАЗ'О!
!?!
БЕЕЕ!
ХИ! ХИ! ТО ШТО РЕК'О НИЈЕ ЗА ПРИСТОЈНЕ УШИ!
УПОМОЋ! СПАСАВАЈТЕ! УПОМОЋ!
АКО ВАМ СЕ ТО СКЛОНИШТЕ НЕ СВИЂА, А ВИ ИЗИЂИТЕ! НИКО ВАС СИЛОМ ТУ НЕ ДРЖИ!
MUSIAL

ШРАФИО

ДА, ЈА САМ АУТОР СКУЛПТУРА! КАКО СТЕ ПОГОДИЛИ?
DUDA

ИНДИЈАНАЦ

РАНЧ ЧАКА АДАМСА НАЛАЗИО СЕ У БРДИМА НОВОГ МЕКСИКА. ЧАК СЕ СПРИЈАТЕЉИО С ИНДИЈАНЦЕМ ЛУСИЈАНОМ МАЧУКОМ И ДОВЕО ГА НА СВОЈ РАНЧ ...
РУЧАК ЈЕ ГОТОВ!
ДА ВИДИМО ШТА НАМ ЈЕ ЛЕПО ПРИПРЕМИЛА ЛЕОНОРА, ЧАК!
ПОНЕКАД НЕ ЗНАМ ШТА ДА МИСЛИМ О ТЕБИ, ЛУСИЈАНО!
НЕ РАЗУМЕМ...
ПА, НИСАМ СИГУРАН ДА ЛИ СИ ОВДЕ С НАМА ИЗ ПРИЈАТЕЉСТВА ИЛИ ЗБОГ ЛЕОНОРИНОГ КУВАЊА!
ЛУСИЈАНО СЕ ДИВНО ОСЕЋАО У КУЋИ ЧАКА И ЊЕГОВЕ СЕСТРЕ ЛЕОНОРЕ...
ЗНАТЕ ЛИ ДА СЕ СУТРА У СЕЛУ ОТВАРА САЛА ЗА ИГРАЊЕ?
ДА...
КО ОД ВАС ДВОЈИЦЕ ХОЋЕ ДА ПОЂЕ СА МНОМ?
ЈА НЕ МОГУ! НЕКА ПОЂЕ ЛУСИЈАНО!
ЖАО МИ ЈЕ, НИ ЈА НЕЋУ МОЋИ...
АЛИ, ТОЛИКО САМ СЕ СПРЕМАЛА ЗА ТАЈ ДАН!
ТИ ДОБРО ЗНАШ КУДА ЛУСИЈАНО ОДЛАЗИ СУБОТОМ И НЕДЕЉОМ...

У ТОМ ТРЕНУТКУ...
ЧАК!
ТО ЈЕ СТРУД, НАЈБОГАТИЈИ СТОЧАР У ДРЖАВИ!
ДОШАО САМ ДА ТРГУЈЕМ С ТОБОМ, ЧАК!
СЈАЈНО, СТРУДЕ!
НИКО ТАКО ДОБРО НЕ ПЛАЋА КАО ЈУРИ СТРУД!
НУДИМ ТИ ПЕТ ХИЉАДА ДОЛАРА ЗА ТВОЈУ СТОКУ!
ЗАИСТА?
ЕВО ТИ НОВАЦ! ПО СТОКУ ЋУ ДОЋИ КРОЗ ТРИ ДАНА! ПРОВЕШЋУ НЕКОЛИКО ДАНА У ВАРАС ДЕ ЛАРГУ!
ЧАК ЈЕ ХТЕО ДА УГОСТИ СТРУДА...
ЗАШТО НЕ ОСТАНЕТЕ КОД НАС ДА ПРЕНОЋИТЕ?
НЕМАМ НИШТА ПРОТИВ, АЛИ ШТА НА ТО КАЖЕ ТВОЈА СЕСТРА?
СЛОЖИЋЕ СЕ, СВАКАКО!

САМО, ДОК САМ ЈА ОВДЕ, НЕ ЖЕЛИМ ДА ГЛЕДАМ ОВОГ ТВОГ СЛУГУ! МРЗИМ ИНДИЈАНЦЕ!
ШТА КАЖЕШ?
ПУСТИ ГА, ЛУСИЈАНО!
ЛУСИЈАНО ЈЕ МОЈ ПРИЈАТЕЉ!
БИЋУ ТИ БОЉИ ПРИЈАТЕЉ ОД ЊЕГА!
ПРИЈАТЕЉСТВО СЕ НЕ ПЛАЋА НОВЦЕМ, СТРУДЕ!
АЛИ, ЈА ТО НИСАМ НИ МИСЛИО...
СЛУШАЈ МЕ ДОБРО! ЛУСИЈАНО ОСТАЈЕ ОВДЕ И...
...АКО ТИ СЕ НЕ СВИЂА, ВРАЋАМ ТИ ТВОЈ НОВАЦ!
ПА, ЈА САМ СЕ САМО ШАЛИО!
ЗНАШ, ЧАК, ИПАК САМ ОДЛУЧИО ДА МОЈИ ЉУДИ ЈОШ ДАНАС ПОТЕРАЈУ ГОВЕДА КА СТАНИЦИ У ВАРАС ДЕ ЛАРГО!
МОЖДА БИ И ТВОЈ ПРИЈАТЕЉ МОГАО ДА ИМ ПОМОГНЕ!
НАДАМ СЕ ДА ХОЋЕ! ЛУСИЈАНО НИЈЕ ЗЛОПАМТИЛО!
НЕ СВИЂА МИ СЕ ТАЈ СТРУД!
ЧАКУ ЈЕ ПОТРЕБАН НОВАЦ И НЕ ЖЕЛИМ ДА МУ ПОКВАРИМ ПОСАО, ЛЕОНОРА!
НИТКОВ!
ЧУО САМ ДА СЕ СУТРА ОДРЖАВА ИГРАНКА У ВАРАС ДЕ ЛАРГО! МОГУ ЛИ ДА БУДЕМ ВАШ ПРАТИЛАЦ, СЕЊОРИТА?

ЈОШ ИСТОГ ДАНА...
ОВО ЈЕ ИДЕАЛНО МЕСТО ЗА ОНО ШТО СМО НАУМИЛИ!
АХА! УПОЗОРИЋУ ЛАФА! ДИВНО ЋЕМО СЕ ЗАБАВЉАТИ!
ЛЕОНОРА ЋЕ СИГУРНО ОТИЋИ НА ИГРАНКУ С ОНОМ ХУЉОМ!
ДО ЂАВОЛА!
ЧАК АДАМС ЋЕ ОСТАТИ БЕЗ ПРИЈАТЕЉА!
БИЋЕ ТО НЕСРЕЋАН СЛУЧАЈ!
СВИ ЋЕ У ТО ПОВЕРОВАТИ!
ХЕЈ, ПОГЛЕДАЈТЕ!
ПРЕСЕКАО ЈЕ УЖЕ!
ПРОКЛЕТСТВО!
УБИЦЕ! ОСВЕТИЋУ ВАМ СЕ ЗА ОВО! САМО, ОНДА ЋЕ СЕ СТРУД ОКРЕНУТИ ПРОТИВ ЧАКА... А ЈА ТО НЕ ЖЕЛИМ!
УМАЋИ ЋЕ НАМ!
ЗА ЊИМ!
МА, ПУСТИТЕ ГА! ТРЕБА ДА СКУПИМО ГОВЕДА КОЈА СУ СЕ РАЗБЕЖАЛА!

РЕЋИ ЋЕМО ДА ЈЕ ИНДИЈАНАЦ КРИВ ЗАТО!
СТРУДУ СЕ ТО УОПШТЕ НЕЋЕ ДОПАСТИ!
ЛУСИЈАНО ЈЕ НАСТАВИО ДА БЕЖИ, АЛИ НЕ У ПРАВЦУ ЧАКОВОГ РАНЧА...
ПРИТИСАК КОЈИ ВРШЕ ЈЕНКИ НЕИЗДРЖЉИВ ЈЕ!
КАСНО ПОПОДНЕ ЛУСИЈАНО ЈЕ СТИГАО У СЕЛО ЗУНИ ИНДИЈАНАЦА...
ДОБРО ДОШАО!
СТИГАО СИ У ПРАВИ ЧАС, БРАТЕ!
УБРЗО СЕ ПЛЕМЕНСКИ САВЕТ САСТАО...
БЛЕДОЛИКИ ЖЕЛЕ ДА НАС УНИШТЕ!
ПРОГОНЕ НАС И УБИЈАЈУ! ОБЈАВИЋЕМО ИМ РАТ!
ТО ЋЕ САМО ПОГОРШАТИ СТВАР!
ТО КАЖЕШ ЈЕР САДА ЖИВИШ МЕЂУ БЛЕДОЛИКИМА! ЗАР СИ ЗАБОРАВИО КО СИ?
НИ СЛУЧАЈНО!
СУТРАДАН УВЕЧЕ...

ХОЋЕМО ЛИ ДА ИГРАМО, СЕЊОРИТА?
ИЗВИНИТЕ, АЛИ ЗАИСТА НИСАМ РАСПОЛОЖЕНА ЗА ИГРУ!
ТВОЈОЈ СЕСТРИ ИЗГЛЕДА НИСАМ СИМПАТИЧАН!
ТРЕБА СЕ ПОВИНОВАТИ ДЕВОЈАЧКИМ ЋУДИМА, СТРУДЕ!
ИЗНЕНАДА...
ХЕЈ! ДОШАО ЈЕ ЛУСИЈАНО!
БАШ СЕ РАДУЈЕМ!
РЕКАО САМ ВАМ ДА ГА УБИЈЕТЕ!
НЕСПОСОБЊАКОВИЋИ! ХОЋУ ДА ГА ВИДИМ МРТВОГ!
НЕМАМО РЕВОЛВЕРЕ! СКИНУЛИ СУ НАМ ОПАСАЧЕ НА УЛАЗУ!
ВАС ЈЕ ТРОЈИЦА И НАДАМ СЕ ДА МОЖЕТЕ ДА ГА СРЕДИТЕ И БЕЗ ОРУЖЈА!
ТАКО САМ СРЕЋНА ШТО СИ ДОШАО, ДРАГИ!
ЛЕОНОРА! ТИ И ЈА...
ГУБИ СЕ ОДАВДЕ! ИНДИЈАНЦИМА ЈЕ ЗАБРАЊЕН ПРИСТУП!
ОСТАВИТЕ НАС НА МИРУ!
КАКО СЕ УСУЂУЈЕШ ДА ИГРАШ С БЕЛОМ ДЕВОЈКОМ?
ЈА САМ ТО ХТЕЛА!
ПОКАЖИМО ТОЈ ПРОТУВИ!

АААААА!
ПРОКЛЕТИ ПАЦОВИ!
ОХ!
ЧАК, ПОМОЗИ МУ!
СВАКАКО!
ЈА ТО НЕ БИХ УЧИНИО, ЧАК!
ЛУСИЈАНО СЕ ДОБРО БРАНИО...
АААХ!
НЕ ДАЈ СЕ, МАЈК!
СТРУД СЕ ОБРАТИО ПРИСУТНИМА У САЛИ...
ЗАР ЋЕМО ДА ДОЗВОЛИМО ДА НАС ЈЕДАН ИНДИЈАНАЦ ПОНИЖАВА?
ЛЕОНОРА, СПРЕМИ КОЊА!
ЧАК ЈЕ ПРИСКОЧИО ЛУСИЈАНУ У ПОМОЋ...
УУУХ!
НЕЧУВЕНО! УДАРИО ЈЕ БЕЛЦА ДА БИ ОДБРАНИО ИНДИЈАНЦА!
У САЛИ ЈЕ ДОШЛО ДО ОПШТЕ ТУЧЕ...
ИЗНЕНАДА СУ СЕ ПОЈАВИЛИ ШЕРИФ И ЊЕГОВИ ПОМОЋНИЦИ...
ПРЕКИНИТЕ!
ЗА СВЕ ЈЕ КРИВ ОВАЈ ИНДИЈАНАЦ!
НИЈЕ ИСТИНА!
НЕ СЛУШАЈТЕ ЧАКА, ШЕРИФЕ!

НЕ ЗНАМ ДА ЛИ БИ СЕ ТО УСУДИО ДА КАЖЕШ ДА САМ НАОРУЖАН!
СМИРИ СЕ, ЧАК! БИЋЕ БОЉЕ ДА СЕ ТИ И ТВОЈ ПРИЈАТЕЉ УДАЉИТЕ!
РЕЦИ СВОЈОЈ СЕСТРИ ДА ЋУ УСКОРО ДОЋИ ДА ЈЕ ПОСЕТИМ!
САВЕТУЈЕМ ТИ ДА НЕ ПРИЛАЗИШ НАШЕМ РАНЧУ, СТРУДЕ!
ЖАО МИ ЈЕ ШТО СЕ СВЕ ОВО ДОГОДИЛО!
НИСИ ТИ КРИВ, ЧАК! ТО ВАМ ЈА СТВАРАМ ПРОБЛЕМЕ!
МИСЛИМ ДА ЈЕ БОЉЕ ДА ОДЕМ ОД ВАС!
НЕ! ОСТАЋЕШ С НАМА!
ГЛУПОСТИ!
НА ЧАКОВОМ РАНЧУ, НЕКОЛИКО ДАНА ВЛАДАО ЈЕ МИР...
ВОЈНИЦИ!
ИДУ ОВАМО!
ПРИШАО ИМ ЈЕ КАПЕТАН ОДРЕДА...
МОРАМО БИТИ У ПРИПРАВНОСТИ! ИНДИЈАНЦИ НЕШТО СПРЕМАЈУ! ЈЕ ЛИ ОВАЈ ТВОЈ ГОВЕДАР ПОУЗДАНА ЛИЧНОСТ!
НЕ ВРЕЂАЈТЕ МОГ ПРИЈАТЕЉА!
АЛИ, МИР ЈЕ ТРАЈАО САМО КРАТКО ВРЕМЕ...
ТАКО СЕ БОЈИМ ДА СЕ НЕШТО НЕ ДОГОДИ ЛУСИЈАНУ!
ПРОКЛЕТСТВО!
ПАЗИТЕ! СТРУД И ЊЕГОВИ ЉУДИ!
ХУЉА!

АААХ!
ОПКОЛИТЕ КУЋУ И ДОВЕДИТЕ ДЕВОЈКУ!
ПОГОДИЛИ СУ ЧАКА!
ПРОКЛЕТСТВО!
ПАЗИ, ЧАК!
ШТА? УБИЈТЕ ВЕЋ ЈЕДНОМ ТОГ ИНДИЈАНЦА!
ИЗНЕНАДА...
НЕ ПУЦАЈ, ЛУСИЈАНО, ИЛИ ЋЕ ДЕВОЈКА УМРЕТИ!
НЕ СЛУШАЈ ИХ! И ТАКО ЋЕ НАС СВЕ УБИТИ!
ПУСТИТЕ ЛЕОНОРУ! ПРЕДАЈЕМ СЕ!
САДА ЋЕ СЕЊОРИТА ВИДЕТИ КОЛИКО ЈЕ ВАШ ПРИЈАТЕЉ СНАЖАН!
НИТКОВИ!
ИЗГЛЕДАЛО ЈЕ ДА ЈЕ СВЕ ИЗГУБЉЕНО...
ХА, ХА, ХА!
УБИЦЕ! ШТА МУ ТО РАДИТЕ?

СКЛОНИТЕ ДЕВОЈКУ! ОВАКО ПРОЛАЗЕ СВИ ОНИ КОЈИ СЕ НЕ ПОВИНУЈУ СТРУДОВОЈ ЖЕЉИ!
У ТОМ ТРЕНУТКУ...
НЕ... НЕМОГУЋЕ!
АААААА!
ЈЕЕЕАААААА!
ИНДИЈАНЦИ!
СТРАШНО!
ТВОЈА БРАЋА СУ СТИГЛА У ПРАВИ ЧАС, ЛУСИЈАНО!
И СПАСЛИ НАМ ЖИВОТЕ!
ДОШЛИ СМО ПО ТЕБЕ ЈЕР ЈЕ НАШЕМ НАРОДУ ПОТРЕБАН ПОГЛАВИЦА!
А ШТА ЈЕ СА СТАРИМ САКЕМОМ?
УМРО ЈЕ ПРОШЛЕ НОЋИ! НА САМРТИ ЈЕ РЕКАО ДА ЖЕЛИ ДА ТИ БУДЕШ ПОГЛАВИЦА!
ЛУСИЈАНО, НЕМОЈ ДА ИДЕШ! ЈА...
МОРАМ, ЛЕОНОРА! СТАРИ ПОГЛАВИЦА ЈЕ БИО МОЈ ДЕДА!

БЛЕДОЛИКИ НАМ НЕ ДАЈУ ДА ЖИВИМО! САВЕТ СТАРАЦА ЈЕ ОДЛУЧИО ДА КРЕНЕМО У РАТ!
ТИ ЋЕШ НАС ВОДИТИ КРОЗ БИТКЕ, БРАТЕ!
ЛУСИЈАНО, ТО ЈЕ ЛУДОСТ! ОДВРАТИ ГА, ЧАК!
ЛЕОНОРА ЈЕ У ПРАВУ! ВОЈНИКА ЈЕ МНОГО ВИШЕ... УНИШТИЋЕ ВАС!
ЗНАМ, АЛИ... ПОТРЕБАН САМ СВОМ НАРОДУ!
ПА, ТИ СИ ВЕЋ ПОСТАО ДЕО НАС! ОСТАНИ ОВДЕ! УЧИНИ ТО ЗБОГ ЛЕОНОРЕ!
ЖАО МИ ЈЕ! МНОГО НЕПРАВДЕ ЈЕ УЧИЊЕНО ЗУНИ ИНДИЈАНЦИМА И ЗАТО ЋЕМО ОБЈАВИТИ РАТ!
ЛУСИЈАНО, ВРАТИ СЕ!
НЕ ВРЕДИ, ЛЕОНОРА!
РАТНИ ПОКЛИЧ ЈЕ ОДЈЕКНУО НОВИМ МЕКСИКОМ...

ПОЧЕЛА ЈЕ ОГОРЧЕНА БОРБА...
У ПОЧЕТКУ, РАТНА СРЕЋА БИЛА ЈЕ НАКЛОЊЕНА ЛУСИЈАНУ И ЊЕГОВИМ ИНДИЈАНЦИМА...
ДОКЛЕ ЛИ ЋЕ НАС СВЕ ОВО ДОВЕСТИ!?
У СВАКОМ ОКРШАЈУ ГУБИМ СВЕ ВИШЕ РАТНИКА! С ДРУГЕ СТРАНЕ, НОВИ ОДРЕДИ ЈЕНКИЈА ПРИСТИЖУ СА ИСТОКА!
ЗА ТО ВРЕМЕ НА ЧАКОВОМ И ЛЕОНОРИНОМ РАНЧУ...
РАТ СЕ СВЕ ВИШЕ РАЗБУКТАВА!
КО ЗНА ШТА ЈЕ С ЛУСИЈАНОМ?
ИМАМО ПОСЕТУ, ЧАК!
ШТА ЛИ ХОЋЕ?
ЈА САМ ПУКОВНИК ФОРСАЈТ! ЖЕЛЕО БИХ ДА РАЗГОВАРАМ С ВАМА!
УЂИМО У КУЋУ!
ПУКОВНИК ЈЕ ДОБИО СПЕЦИЈАЛАН ЗАДАТАК...
ВЛАДА ЖЕЛИ ДА СЕ ОВАЈ РАТ ОКОНЧА И МИСЛИ ДА НАМ ВИ МОЖЕТЕ ПОМОЋИ!

А, КАКО ЈА ТО МОГУ ДА ПОМОГНЕМ?
ВИ ПОЗНАЈЕТЕ ЛУСИЈАНА МАЧУКУ И ЛАКШЕ ЋЕТЕ ДОЋИ У ДОДИР С ЊИМ НЕГО МИ!
ЖАО МИ ЈЕ, АЛИ ЈА НЕЋУ ДА СЕ МЕШАМ У ТО! ИНДИЈАНЦИ СУ У ПРАВУ ШТО СУ СЕ ДИГЛИ НА ОРУЖЈЕ! СУВИШЕ СУ ТРПЕЛИ!
ЗНАМ! ЗАТО САМ ЖЕЛЕО ДА ВИ ПОРАЗГОВАРАТЕ С ЊИМА ЈЕР НАМА ВИШЕ НЕ ВЕРУЈУ НИ РЕЧ!
МЕНИ ЈЕ ЗАИСТА СТАЛО ДА ДОЂЕ ДО ПРИМИРЈА!
ДАЈЕМ ВАМ РИЈЕЧ ДА ЋЕМО ПРАВЕДНО ПОСТУПАТИ С ЊИМА!
АКО СЕ РАТ НАСТАВИ, ДОЋИ ЋЕ ДО ЈОШ ВЕЋЕГ ЈАЗА ИЗМЕЂУ НАС!
ЗАТО ЈЕ САДА СВЕ У ВАШИМ РУКАМА!
ПРИХВАТАТЕ ЛИ ВИ НАШ ПРЕДЛОГ?
САМО, АКО ПРЕКРШИТЕ ОБЕЋАЊЕ, ЈА ЋУ СТАТИ НА ЛУСИЈАНОВУ СТРАНУ!
ДА, АКО СЕ ИЗА ТОГА НЕ КРИЈЕ ПРЕВАРА!
ДАЈЕМ ВАМ РЕЧ ДА СЕ НЕ РАДИ О ПОДВАЛИ!

БОЈИМ СЕ ЗА ТЕБЕ, ЧАК!
ЗАШТО? ЈА САМ ПРИЈАТЕЉ ЗУНИ ИНДИЈАНАЦА!
ДА ПОЂЕМ ЗА ЊИМ, ПУКОВНИЧЕ?
НЕ, КАПЕТАНЕ! ОН ЋЕ ТО САМ ОБАВИТИ!
И ТАКО...
ОДВЕДИТЕ МЕ ВАШЕМ ПОГЛАВИЦИ!
ТО ЈЕ ЧАК АДАМС!
САТ КАСНИЈЕ...
ЧАК! РАДУЈЕМ СЕ ШТО ТЕ ВИДИМ!
ЖЕЛИМ ДА РАЗГОВАРАМ С ТОБОМ, ЛУСИЈАНО!
ЛУСИЈАНО ЈЕ ОДБИО ЧАКОВ ПРЕДЛОГ...
РАТ ЋЕ СЕ НАСТАВИТИ!
ВАШИНГТОН НИКАДА НИЈЕ ИСПУНИО СВОЈА ОБЕЋАЊА!
ЗНАМ ДА ЋЕМО ДОЖИВЕТИ ПОРАЗ, АЛИ БОРИЋЕМО СЕ ДО ПОСЛЕДЊЕГ ЧОВЕКА!
НЕКОЛИКО ДАНА КАСНИЈЕ...
ПУКОВНИЧЕ, ВРАТИО СЕ ЧАК!

КАКАВ НАМ ОДГОВОР НОСИШ?
РАТ СЕ НАСТАВЉА!
И ЈА ЋУ ВАМ СЕ ПРИДРУЖИТИ, ПУКОВНИЧЕ!
ЧАК!
А КАДА СУ СЕ ВОЈНИЦИ ПОВУКЛИ...
СЛУШАЈ МЕ ДОБРО, ЛЕОНОРА! УЧИНИЋЕШ ОНАКО КАКО ТИ КАЖЕМ...
ЧАК ЈЕ ПОВЕО ВОЈНИКЕ ДО БОЈИШТА...
...И УЧЕСТВОВАО У ОДЛУЧУЈЕЋЕМ ОКРШАЈУ.
¡УПИИИ!
ААAX!
ЗУНИ ИНДИЈАНЦИ СУ МОРАЛИ ДА СЕ ПРЕДАЈУ...
ОВО ЈЕ СВЕ НАШЕ ОРУЖЈЕ!
ВИ СТЕ САДА МОЈИ ЗАРОБЉЕНИЦИ!
ИНДИЈАНЦЕ СУ ПОВЕЛИ У ВАРАС ДЕ ЛАРГО...
ДИВЉАЦИ!
ГЛЕ! СЊИМА ЈЕ ЛУСИЈАНО!
НЕКОЛИКО ДАНА КАСНИЈЕ ИЗВЕЛИ СУ ИХ ПРЕД СУД...
МОЖЕТЕ ЛИ МИ РЕЋИ КАКВА ЋЕ БИТИ ПРЕСУДА, ПУКОВНИЧЕ?
ПРЕБАЦИЋЕМО ИХ У ЈЕДАН РЕЗЕРВАТ, ЧАК!
И ЛУСИЈАНА?
ОН ЈЕ ЖИВЕО МЕЂУ НАМА, ПОХАЂАО НАШУ ШКОЛУ... ЗАТО ГА СМАТРАЈУ ПОБУЊЕНИКОМ И СИГУРНО ЋЕ ГА ОБЕСИТИ!

ПУКОВНИК ФОРСАЈТ СЕ НИЈЕ ПРЕВАРИО...
ДОВОДЕ ЛУСИЈАНА!
ОБЕСИТЕ БУНТОВНИКА!
И ДОК ЈЕ ГОМИЛА ВИКАЛА...
ИЗНЕНАДА...
БЕЖИМО!
УПОМОЋ!
СПАСАВАЈТЕ СЕ!
ЧАК СЕ ПОЈАВИО У ОДЛУЧУЈУЋЕМ ТРЕНУТКУ...
ЛУСИЈАНО, БРЗО!
СПАСАВАЈУЋИ ЛУСИЈАНА, ЧАК ЈЕ ДОВЕО И СВОЈ ЖИВОТ У ОПАСНОСТ...
НЕКОЛИКО ДАНА КАСНИЈЕ НАШЛИ СУ СЕ У МЕКСИКУ ГДЕ ИХ ЈЕ ЧЕКАЛА ЛЕОНОРА...
ВИШЕ СЕ НИКАДА НЕЋЕМО РАСТАТИ!
ОВДЕ СМО САДА СИГУРНИ! ПОЧЕЋЕМО НОВ ЖИВОТ!
КРАЈ

ТРАЖИ СЕ ДОКАЗ

ТЕД НИЈЕ ГУБИО ВРЕМЕ ...
НЕК' УЂЕ!
БАШ МИ ЈЕ ЖАО АЛБЕРТА! СТЕКАО САМ УТИСАК ДА ЈЕ ДОБАР ЧОВЕК!
АЛБЕРТ ОПТУЖУЈЕ ВАС! ОН КАЖЕ ДА НИЈЕ ИМАО ПОЈМА ШТА СЕ НАЛАЗИ У КУТИЈАМА!
ПОТПУНО ГА СХВАТАМ! ДА БИ ОДБРАНИО СЕБЕ, ОН ОПТУЖУЈЕ МЕНЕ!
У РЕДУ! ВИДИМ ДА С ВАМА НЕ МОГУ ДА РАЗГОВАРАМ!
ТЕД ЈЕ ОДМАХ КРЕНУО ...
ЈОШ ЋЕМО СЕ ВИДЕТИ!
ШЕФЕ, ПОЗНАЈЕМ ОВОГ ЧОВЕКА! МНОГО ЈЕ УПОРАН!
ТРЕБАЛО ЈЕ ДА МЕ УПОЗОРИШ!
НЕ ГУБИ ГА ИЗ ВИДА!
НЕ БРИНИТЕ!
НА ПОВРАТКУ, ТЕД ЈЕ ПРИМЕТИО ДА ГА ПРАТЕ ЈЕДНА КОЛА ...
ПРЕТВАРАЋУ СЕ КАО ДА НЕШТО НИЈЕ У РЕДУ С КОЛИМА!

КАКВА СЛУЧАЈНОСТ, МЕКЕН-
ЗИ! ШТА ТИ РАДИШ ЗА
ДЕЈА?
СТАНИ ИЛ' ПУЦАМ!
ТРААААС!
ЧИНИ МИ СЕ ДА ЗА ТОБОМ ТРАГА ПОЛИЦИЈА, МЕКЕНЗИ! УЛАЗИТЕ У КОЛА!
ШТА ЖЕЛИШ ДА САЗ-
НАШ?
СВЕ О ДЕЈУ И ГДЕ КРИЈЕ ДРОГУ?
НЕДАЛЕКО ОДАВДЕ У ЈЕДНОЈ БРВНАРИ!
ДОБРО ПАЗИТЕ ШТА РАДИ-
ТЕ!
ТО СУ МЕКЕН-
ЗИ И ЏИМ! С ЊИМА ЈЕ ЈОШ НЕКИ ТИП!

ЗДРАВО, МЕК! ШТА ИМА НОВО?
ПУЦАЈТЕ!
БАНГ! БАНГ!
БАНГ! БАНГ!
ОВО ЈЕ СВЕ ШТО ИМАМО!
НИЈЕ ТО НИ ТАКО МАЛО!
ПОЗОВИ СВОГ ШЕФА И РЕЦИ МУ ДА ДОЂЕ!
ЗЕБРА ЗОВЕ ЛАВА... ЗЕБРА ЗОВЕ ЛАВА... ПОТРЕБНА НАМ ЈЕ ПОМОЋ!
ОВДЕ ЛАВ... ОДМАХ ДОЛАЗИМ!
А САДА ЋУ ДА ПОЗОВЕМ ПОЛИЦИЈУ!
ТЕД ЈЕ ПОЈУРИО У ГРАД...
...АЛИ ЈЕ НА ДРУМУ НАИШАО НА ПАТРОЛУ.
ПОЛИЦИЈА
НИЈЕ ТРЕБАЛО ДА ВАС ПРИМИМ, РАЈАНЕ...
КАД ОТКРИЈЕМ ЈОШ ЈЕДАН ДОКАЗ ПРОТИВ ВАС, ДЕЈЕ, НАЋИ ЋЕТЕ СЕ ИЗА РЕШЕТКИ!
20

ТЕД ЈЕ ОБАВЕСТИО СУДИЈУ О СВОМ ОТКРИЋУ И АЛБЕРТ СЕ ОДМАХ НАШАО НА СЛОБОДИ...
ТИ МИСЛИШ, АЛБЕРТЕ, ДА БИ ТРЕБАЛО ОВДЕ ДА СЕ ДЕЈ ПОЈАВИ!
ДА, ТЕДЕ! ТУ ОН ПРИМА РОБУ!
ЕНО ГА!
ПОЂИ ЗА ЊИМ, А ЈА ЋУ ДА ОБАВЕСТИМ ПОЛИЦИЈУ!
НЕ СМЕМ ГА ИЗГУБИТИ ИЗ ВИДА!
НЕКО НАС ПРАТИ! ДА НИЈЕ ТО ОНАЈ ДЕТЕКТИВ!
НЕМОГУЋЕ!
ЗА ТО ВРЕМЕ ТЕД ЈЕ ПОТРАЖИО ПОМОЋ ОД ПОЛИЦИЈЕ...
БРЖЕ ЋУ СТИЋИ ХЕЛИКОПТЕРОМ!
ПОЛИЦИЈА
ИИИИИИИИИИИИ!
21

ОВО ЈЕ ИДЕАЛНА ПРИЛИКА ДА СЕ ДОКОПАМО ДЕЈА!
БРЗО У ЧАМАЦ!
АЛБЕРТ И ДАЉЕ ПРАТИ У СТОПУ ДЕЈА...
ПУСТИМО ГА ДА СЕ ПРИБЛИЖИ, А ОНДА ЋЕМО ДА ПУЦАМО!
И ТАКО...
ТА ТА ТА ТА ТА ТА
ХЕЈ!
БААНГ!
НЕ ВОЛИМ ДА МЕ ТАКО ДОЧЕКУЈУ!

ИДЕМ ПО ДЕЈА!
ЗАУСТАВИ МОТОР!
ШТА...
ГДЕ ЈЕ ДЕЈ?
ДОЛЕ У ПОТПАЛУБЉУ!
РУКЕ УВИС, РАЈАНЕ!
МОРАМ ДА ПОМОГНЕМ, ТЕДУ!
ДОЛЕ СУ!

У ИДУЋЕМ БРОЈУ КОМПЛЕТАН СТРИП **краљ џунгле**

ПОПАЈ
By Bud Sagendorf
ЗАКАСНИО ПОПАЈ!
НИЈЕ СЕ ВАЉДА ОПЕТ С НЕКИМ ПОТУК'О?
ТРА-ЛА-ЛА!
ХЕЈ, МАЛЕЦКИ... ЧУО САМ ДА У ВАШЕМ ГРАДУ ЖИВИ НАЈЖИЛАВИЈИ МОРНАР НА СВЕТУ!
КАЖУ!
ВОЛ'О БИ ДА ГА СРЕТНЕМ И ДА МУ ПРЕОТМЕМ СЛАВУ!
ОН ЖИВИ У ШЕСТОЈ УЛИЦИ ОДАВДЕ!
А КАКО БИ БИЛО ДА МЕ ТИ ОДВЕДЕШ ДО ЊЕГОВЕ КУЋЕ?
НЕ МОГУ! КРЕНУО САМ КОД ДЕВОЈКЕ!
ПОКАЖИ МИ ПУТ... ДОБРО ЋУ ТИ ПЛАТИТИ!
ХМ!
$
ВАЖИ!
СА ЗАДОВОЉСТВОМ!
ДУМ
АКО ТРАЖИШ ПОПАЈА... ОН ЈЕ ОТИШ'О СВОЈОЈ ЦУРИ!
?
Bud Sagendorf
© King Features Syndicate, Inc., 1976. World rights reserved.

Сирене за неустрашивог

СТО ОСАМДЕСЕТ ДАНА СИЛАЗИО ЈЕ ВЈЕКОСЛАВ ПРЕБАНДА НА ПОТОНУЛИ БРОД ГДЕ СЕ НАЛАЗИЛО 1.800 АВИОНСКИХ БОМБИ ОД ПО ПОЛА ТОНЕ И ИЗВЛАЧИО ИХ НА ПОВРШИНУ. ИСТО ТОЛИКО ДАНА ОН И ЊЕГОВА ЧЕТИРИ ПОМАГАЧА ГЛЕДАЛИ СУ ПУСТО МОРЕ, ПУСТУ ОБАЛУ И — СМРТ

У луку Груж код Дубровника дошли су у мају 1948. године три пиротехничара из Београда. Пред њима је био важан, необичан и опасан задатак: требало је да тачно и брзо испитају експлозивни товар италијанског брода „Брундизијум" који је крајем рата потонуо уз саму обалу и тада лежао на дубини од само десет метара. Морнарички рониоци, који су одмах после рата испитивали терет потонулог брода, утврдили су да у бродским магазинима лежи 1.800 авионских бомби од по 500 килограма.

Пиротехничари су радили само један дан и увече саопштили управи „Бродоспаса" и представницима Народног одбора Дубровника свој налаз: 1.800 авионских бомби налази се, услед корозије метала и других хемијских утицаја морске воде, у таквом стању да не само сваки покушај демонтирања, већ и свако њихово помицање у мору или вађење на ваздух и сунце може изазвати експлозију. До циновске експлозије, која би разорила Груж и готово цео Дубровник, могло би да дође ускоро и без већег помицања трупа брода на дну.

Постојала су само два решења: иселити луку Груж и цео Дубровник, а затим активирати експлозив под водом, уз огромну штету која би била нанесена луци и насељу, или пронаћи човека, одважног рониоца, који ће, и поред свих опасности по живот, ослободити, део по део, потонулог брода експлозивног терета.

На састанку је завладало дуго, мучно ћутање, које је прекинуо директор „Бродоспаса":

— Вјекослав Пребанда.

НЕ ПЛАШИМ СЕ!

Ујутру је пред комисијом стајао млад, ћутљив човек, снажне грађе и одлучног погледа.

— Као стручњаци и као људи — обратио му се један од пиротехничара — **морамо да вам кажемо да је ваш задатак готово раван смрти!**

Младић широких рамена погледао га је и мирно рекао:

— Не плашим се толико да не бих могао да се контролишем и радим добро и сабрано. Пристајем.

Већ следећег дана лучке бараке и мала рибарска насеља око Гружа била су пуста.

У радионици „Бродоспаса" брзо је направљен чврст дрвени сплав с четвртастим отвором у средини који је под собом, на дубини од три метра, помоћу четири јака носећа ужета вукао други, нешто мањи сплав. Малени моторни брод „Тројна" довукао је на дугачком челичном ужету сплав с његовом подводном платформом до места испод којег је лежао „Брундузијум".

Ронилац Пребанда је још једном проверио лаку гњурачку опрему и тешке оловне ђонове на ципелама и загледао се према широком црном отвору бродског спремишта који се назирао у дубини. Капетан, моториста и кормилар малог реморкера, Звонко Гаута, откачио је свој бродић. На километре уокол, ни на мору ни на копну, није било никога.

ГРМЉАВИНА ПОД ВОДОМ

Вјекослав је почео лагано да се спушта кроз све тамнију воду у сенци „Брундузијума". Мрачан створ дочекао га је хладном воденом струјом пуном муља. Полако се спуштао кроз потпалубље према дну дубоког предњег спремишта. Назирао је црни зид наслаганих сандука који као да није имао краја. Најзад је осетио да је олово на ципелама ударило у дно брода. С напором гледајући кроз тамну воду помешану с муљем, алгама и лишајевима, повукао је за ручку на једном од многобројних сандука и он се, изненада, распао као да је од мокрог картона. **И тад су се указале бомбе: уредно сложене, једна на другој, као велке мртве рибе. Сагнуо се и потражио прстен за извлачење на задњем крају бомбе.** Срећом, бомбе су биле окренуте задњим крајем према вратима спремишта.

Привукао је челично уже које се до черка на сплаву спушта за њим у спремиште брода и патентном куком причврстио бомбу за њега. А онда је непогрешивим инстинктом искусног рониоца осетио удар воде који наговештава покрет великих водених маса. За рониоце је то увек знак опасности, а веома често и блиске смрти. Јер, под водом нема чврстог ослонца, покрети су неколико пута спорији него у ваздуху, и једини спас је добро предвиђање и благовремено узмицање. **Водена грмљавина била је све јача, осећао је како му оловни ђонови неумољиво клизе по муљу, и велики зид носача бомби почео је да се руши. Знао је да му сада нема спаса и напрегнуто је очекивао ужасну експлозију. Али, нека црна маса прошла је поред њега према другом крају спремишта нагнутог „Брундузијума", њен вртлог га је повукао, а затим, одбивши се од зида брода, одбацио увис, према створу спремишта.**

Била је, чинило се Вјекославу Пребанди, потребна читава вечност да изрони до тог створа над којим се светлео мајски дан над Дубровником. На површини се мало одморио, прибрао и — поново кренуо у таму „Брундузијума".

Широке као бурад, бомбе су лежале изукрштане, испревртане, помешане с остацима својих древних сандука. Вјекослав је, полако лебдећи над смртоносном гомилом која се црнела у алгама, изабрао своју прву бомбу. Куку резервног челичног ужета, који је за њим био спуштен у брод, закачио је за њен прстен. Та бомба била је најмање оптерећена кршем сандука и осталих разбацаних предмета. **Шта ће бити кад се уже затегне и бомба, излазећи из свог лежишта, уступи место другим, збијеним под притиском челичног колоса, непрестано је Вјекославу пролазило кроз главу.**

Кад је последњом снагом изронио на површину, на води се лагано љуљао сплав — празан. Крај чекрка за извлачење није било никога јер се нико није усудио да дуже буде над спасним кратером чије се четвртасто грло налазило у дубини. Читав час био је потребан Вјекославу да прибере дах, да среди мисли, сакупи снагу и настави рад где га је сваког тренутка вребала смрт.

Скинуо је ронилачку опрему и пришао чекрку да сам извуче бомбу закачену за уже. Била је то прва бомба, а можда и последња.

Отпор је у почетку био јак, а онда ненадано попустио и Вјекослав је и сам клонуо. Знао је да је то тренутак кад су остале бомбе испуниле својим осетљивим и опасним телима празнину коју је за собом оставила уклоњена бомба. Знојећи се, с рукама које су од узбуђења подрхтавале, храбри Пребанда је очекивао експлозију која му се чинила неизбежном. Клонуо је на колена. Међутим, свуда око чега и даље је владала тишина над мирним морем.

Полако је наставио да окреће чекрк. Кад је оценио да се бомба налази испод самог сплава, заронио је и велику, тешку масу експлозива и челика положио на доњу, подводну платформу. Кад је изронио, уморан и уздрхтао, скинуо је опрему и, опуштених руку, погледао око себе. Море и обала били су пусти, и осетио је како је [illegible]

ДИЗАЛИЦЕ ЗА ЧУДОВИШТЕ

Касно увече Вјекослав је обавестио управу „Бродоспаса" да је себи нашао два помагача за вађење бомби с „Брундузијума": Лавра Танфару и Јосипа Ленцовића. За рад око импровизоване дизалице на сплаву пријавио се Аугустин Перишић. Машиниста Звонко Гаута обећао је да ће двоструки сплав, натоварен извађеним бомбама, одвлачити на пучину где ће, опет уз присуство смрти, бомбе бити бацане с подводног сплава у дубину.

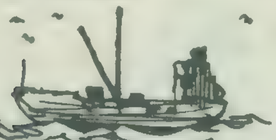
Тако су наставили опасан посао. Следећих сто осамдесет дана силазила су тројица ронилаца — Вјекослав, Танфара и Јосип — у утробу потонулог „Брундузијума". Исковављених руку, напрежући се под притиском који им је нацимао или стезао бубне опне и плућа и помрачивао свест, они су извукли, једну по једну, хиљаду осам стотина бомби и неколико хиљада сандука с муницијом до сплава који је плутао изнад брода. Сто осамдесет дана радник Ау-

густ Перишић окретао је сам на сплаву, гледајући пусту обалу и исто такво море, чекић којим је, сваким следећим покретом привлачио себи огромну бомбу која је могла да експлодира сваког секунда. Пола године је моториста Звонко Гаута осећао како сатима, са сваким трзајем мотора његовог нејаког бродића и са сваким новим таласом, поиграва подводни сплав за његовим леђима, а широке бомбе се љуљају, тару једна о другу на клизавој платформи.

Све је било завршено тек у новембру. Дошле су велике екипе „Бродоспаса“ с багерима и дизалицама. И ускоро се на површини мора указао „Брундузијум“ као огромно чудовиште: био је сав обрастао дебелим слојем алги и безбројним шкољкама.

А Вјекослав Пребанда и његови храбри помагачи?

Скромни и ћутљиви, растали су се уз чашу вина и сваки пошао својим путем. Бродови „Бродоспаса“ и капетани с других бродова који су знали где је био „Брундизијум“ са својим смртоносним товаром и који су дуго гледали како његове катарке злокобно штрче из воде, дуго су сиренама поздрављали место где се налазио.

Кад одете у једну од лука на Јадранском мору, потражите погледом велики брод на чијем прамцу белим словима пише „Дунав“. **То је исти онај брод који се некад звао „Брундузијум“ и који је, а и Груж и Дубровник, добровољно спасао једноставни, тихи и храбри Вјекослав Пребанда с још четири човека који нису знали за страх.** И. Лончар

РОГАТИ РАЗБОЈНИК

ОКО МЕСТА НЕСРЕЋЕ НИЈЕ БИЛО НИКАКВИХ ТРАГОВА ОСИМ КРАВЉИХ

У мају прошле године у холу једног углед ног хотела у Постону, у савезној држави Масачусетс, био је изложен скелет огромне ајкуле људождера. Обишавши је са свих страна један од многобројних посетилаца, Хари Џинвеј је у једном тренутку пожелео да испита колико су јој зуби оштри па је своју руку завукао у разјапљена уста немани. Одједном, зачуло се крцкаво шкљоц. Чељусти ајкуле склопиле су се око Харијеве руке.

На Харијев крик дотрчали су остали посетиоци и једва успели да га ослободе челичног стиска. Све је прошло без озбиљнијих последица осим што Хари отад носи на руци ожиљке од три копче и из дна душе мрзи ајкуле.

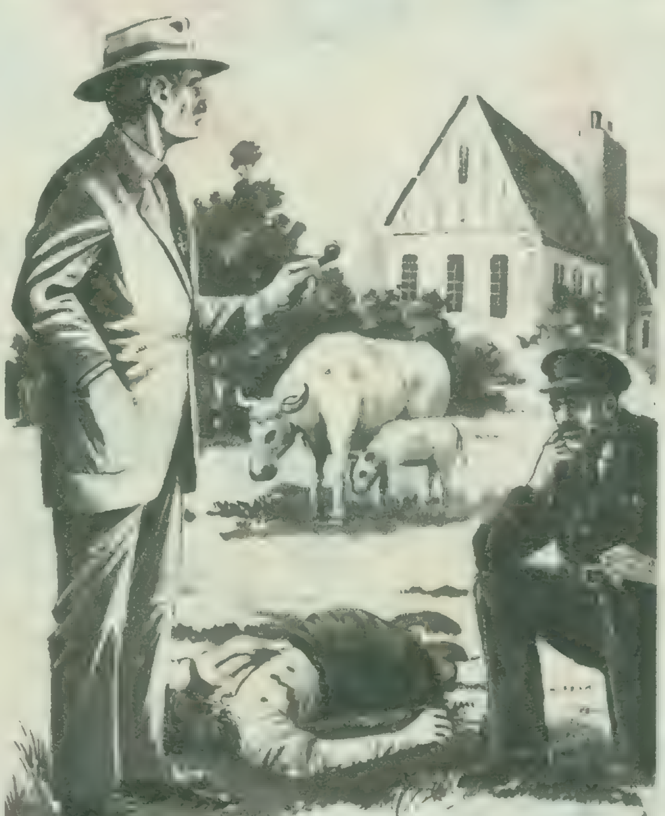
ШАПА НА ОРОЗУ

Много лошије од овог радозналог посетиоца прошао је четрдесет петогодишњи Пољак Пал Рамирецки. Једног дана он је са својим псом пошао у лов у шуму недалеко од Кракова. Међутим, како пас није показивао ни најмање воље да потрчи за пленом, Пал се разљутио и почео да га удара кундаком пушке. Била је то фатална грешка.

Настојећи да избегне ударце, пас је случајно закачио шапом ороз. Одјекнуо је пуцањ и Пал се сручио мртав на земљу. Сачма му је оптпуно разнела лице.

Нешто слично догодило се и августа 1975. године на фарми „Јужни Кросланд“ недалеко од енглеског града Хадерсфилд.

Полиција је била више него збуњена кад је усред поља пронашло мртво тело фармерове жене Алисе Мелор. Седамдесет петогодишња старица, за

коју је лекар рекао да је била изузетно витална за своје године, имала је по целом телу трагове убода. Наравно, то је полицију навело на закључак да је жена убијена.

Међутим, један од детектива приметио је да на земљи око старице нема никаквих трагова осим крављих копита. То је довело до необичног открића: убица Алисе Мелор није био човек већ крава која је недалеко мирно пасла.

Претпоставља се да се крава уплашила за своје теле кад му се Алиса приближила да би га одвела у шталу јер је почела олуја, и да је зато напала несрећну жену.

РАНИЛА ГА ПАТКА

Необичан је и случај који се догодио канадском риболовцу који је пецао на језеру Онтарио.

Упецавши шарана, човек га је немарно бацио на дно чамца у којем се налазио. Шаран се праћакнуо и пао тачно на ороз ловачке пушке, која је наравно, опалила. Срећом, метак из ње је само лакше ранио непознатог риболовца.

Да и дивља патка може да дође човеку главе показује случај који се догодио једном ловцу из Хјустона.

Када је ниско изнад крошњи дрвећа угледао две дивље патке, узео их је на нишан. Опалио је и погодио једну.

Али, пре него што је још једном успео да повуче ороз, друга патка се у бришућем лету устремила на његову руку. Услед јаког ударца ратоборне патке ловцу је задрхтала рука, цев пушке се окренула према земљи и он је нехотице повукао ороз. Метак намењен патки остао је у његовом стопалу.

О. В.

МИНИ-КВИЗ

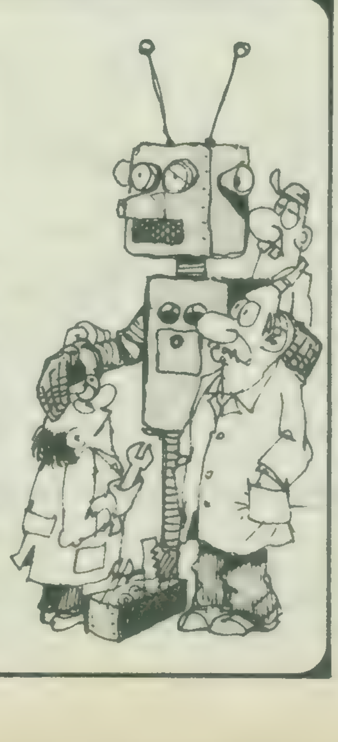
1. Карел Чапек је:
2. Шта је плеуритис?
3. Триатлон или тробој је:
4. Када је пронађен електрични стартер?
5. Који је славни ратник добио надимак „Бич божји“?

ОДГОВОРИ:

1) Карел Чапек (1890—1938) је чешки књижевник. Писао је приповетке, романе, драме и др. Дела су му преведена на многе стране језике; 2) Плеуритис је запаљење плућне марамице; 3) Триатлон или тробој је спортско такмичење у три дисциплине; 4) Електрични стартер пронашао је 1911. године Ц. Ф. Кетеринг, један од америчких пионира у производњи аутомобила. Овај проналазак, који је из употребе избацио курблу, имао је огроман утицај на даљу производњу аутомобила; 5) Хунски краљ Атила (433—453) имао је надимак „Атила, бич божји“.

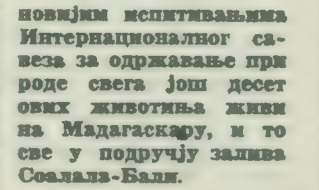
ПОРЕКЛО РЕЧИ

РОБОТ — је чешка реч начињена од робота, што одговара нашем работа. Измислио ју је познати писац Карел Чапек када је у својој научно-фантастичној драми „Р.У.Р.“, којом је желео да изрази револт против механизације, створио лик аутомата у човечјем обличју. Тако је ово име касније усвојено када су научници заиста успели да направе прве роботе!

НАЈРЕЋЕ КОРЊАЧЕ НА СВЕТУ

Најрећа корњача живи на Мадагаскару. То је Testudo yniphoda која је одувек била малобројна. У последње време ила је све мање па јој прети потпуно изумирање. Према нај-

новијим испитивањима Интернационалног савеза за одржавање природе свега још десет ових животиња живи на Мадагаскару, и то све у подручју залива Соалала-Бали.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК ЈЕ ПРИПРЕМИО ЗА ВАС

ВАШ ОМИЉЕНИ ЈУНАК И СТАРИ ЗНАНАЦ СА ТВ ЕКРАНА

пера детлић

У КЊИГАМА - СЛИКОВНИЦАМА

ДОЖИВЉАЈИ ПЕРЕ ДЕТЛИЋА I—III
ПЕРА ДЕТЛИЋ И ГУСАРСКО БЛАГО
ПЕРА ДЕТЛИЋ И ВУК
ПЕРА ДЕТЛИЋ И МЕДА ДРВОСЕЧА

Први пут на нашем језику, ћирилицом, појављују се ове књиге-сликовнице о Пери Детлићу, његовим сестрићима и пријатељима, о њиховим пустоловинама и доживљајима. Књиге су у луксузном, тврдом пластифицираном повезу, у потпуности штампане у боји, илустроване од прве до последње странице! Цена је приступачна: 210 динара за све три књиге-сликовнице које ћете платити тек када их поштар донесе.

Комплет ДОЖИВЉАЈИ ПЕРЕ ДЕТЛИЋА, (I—III књига) можете да добијете ако испуните наруџбеницу, залепите је на полеђину дописнице и пошаљете на адресу: »Политикин забавник«, Македонска 29, 11001 Београд

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

НАРУЏБЕНИЦА

ОВИМ неопозиво наручујем ДОЖИВЉАЈЕ ПЕРЕ ДЕТЛИЋА, I—III по цени од 210.— динара. — Износ ћу платити поштару када ми донесе комплет на адресу

____

(Име, очево име и презиме)

____

(Поштански број и место)

____

(Улица и број стана)

____

(Потпис купца)

КАКО СУ НАШЛИ МАМУ

Једну групу Ескима са Аљаске која се враћала кући, у насељу Нуиксут што лежи северно од поларног круга, ухватила је страховита снежна вејавица. Домороци Арктика знају да се тада пут не сме наставити и да је једини спас да се на брзину сагради иглу и у њему причека да вејавица прође. Али, када се непогода стишала — нестало је хране, а до села је требало путовати још неколико дана. Ескими су били приморани да убију једног белог медведа, мада је лов на ове животиње на Аљасци забрањен, сем у оваквим, заиста изузетним случајевима када се ради о људским животима. Убијени медвед био је у ствари мечка, и то још с младунчетом. Тако је путницима у руке допало мече тешко десетак килограма које је дрхтало од страха.

Када су Снешка — тако су га назвали — донели у велико насеље Бароу, за његову судбину се заинтересовао биолог Џек Лентфер, сарадник Управе за очување природе, риболов и лов Сједињених Америчких Држава. Он је четвороногом белом сирочету уредио пребивалиште у лабораторији за проучавање Арктика и хранио га згуснутим млеком које му је давао на левак. Међутим, он и његове колеге одмах су одлучиле да од мечета не праве домаћу животињу, да ту дивљу звер „не убогаље људским васпитањем", већ да му потраже помајку. Тај задатак поверен је Лентферу који је по потреби службе често авионом надлетао море и пописивао беле медведе.

Прошло је неколико седмица пре но што је Лентфер на једној плевећој санти, на десетак километара далеко од обале, приметио „одговарајућег кандидата" — једну белу мечку с младунчетом. Авион је смањио висину, разлегао се пуцањ и у мечкина леђа зарила се игла са средством за успављивање. Када је огромна животиња заспала, Лентфер се спустио на лед, маркирао је причврстивши јој за уво комад пластичне масе јарке боје, а затим се вратио у насеље Бароу да би што је могућно пре довео сироче.

Кад се мечка пробудила крај ње поред њеног младунчета било је још једно. Биолог и пилот, који су у ниском лету кружили изнад санте, са стрепњом су пратили њено буђење. И одахнули су када су видели да она са истом нежношћу лиже и храни оба мечета. Сутрадан је Лентфер поново потражио ову медвеђу породицу и видео како мечка са оба младунчета тромим кораком креће некуд на север.

Тако се одиграло прво у историји науке организовано „усвајање" једног белог мечета.

ЗЛАТО КОЈЕ СЕ ЈЕДЕ!

Хемичари широм света баве се истраживањем могућности за добијање хране из — нафте. Израчунато је да би рафинерије „црног злата" годишње могле да произведу 20 милиона тона јестивих протеина, што је знатно више од оних који се добијају из мора и океана. То би омогућило да две трећине хронично гладних људи у свету једу колико им драго.

Ови протеини, добијени прерадом нафте, у ствари су бели прах — без укуса и мирса па могу да се мешају с брашном и тако повећавају његову хранљиву вредност. По својој калоричности одговарају месним и рибљим протеинима. Они ће представљати, како тврде неки научници, основу хранљивих пилула које ће људи употребљавати већ 2000. године.

ОТКРИЋЕ НОВОГ ЗЕЛАНДА

1 **Људи су у прошлости често путовали подстакнути причама о злату којег у неким „обећаним земљама“ има као песка, или да би заузели важне стратешке тачке на удаљеним острвима. Много се, наравно, путовало и из трговачких разлога.** Велике компаније слале су своје бродове у земље где су намирнице, тканине или руде биле веома јевтине и њиховим препродавањем у Европи остваривале огромне добити. На слици је трговачки брод из 17. века.

2 У 17. веку, у време када је добар део земљине кугле био још неистражен, холандска Источно-индијска компанија била је највећа у Европи и имала је многе своје центре на Далеком истоку. Привучена причама о златним и сребрним острвима на истоку Јапана, ова компанија је 1639. године послала капетана Матјуа Кваста да их пронађе. Квастов први официр био је Абел Тасман, млад али већ искусан поморац чије ће име ући у историју.

3 Тасман није постао славан на том путу са Квастом: острва која су тражили нису успели да пронађу јер она нису ни постојала. Вратили су се у Холандију, а затим је Тасман пловио као капетан трговачких бродова до Камбоџе, Суматре, Формозе па чак и Јапана, који је на своје обале пуштао једино холандске трговце. Све друге сумњичави становници ове острвске земље на Далеком истоку нападали су чим би се појавили на видику!

4 **У то време раширила се легенда о великом копну на јужној полулопти, негде између Индијског и Тихог океана.** Желећи да га пронађе и обезбеди сировинску базу, холандска компанија поверила је Тасману два брода, „Хемскрк“ и „Зехен“, и он је кренуо на дугу пловидбу дуж Мауританије. Стигавши до Индијског океана, окренуо је на исток и најзад наишао на копно високих хриди, насељено црним домороцима.

Ратоборни Маори

5 Тасман је у част холандског гувернера, то копно назвао Ван Дименова земља и не видећи да ту може да извуче било какву корист, окренуо бродове и запловио даље на исток. После неколико дана наишао је на ново копно, још стрмијих хриди, о које се разбијало немирно море тако да није могло да се пристане. **Тасману се учинило да је то копно прилично велико па је пратио његову разуђену обалу све док није нашао на увалу погодну да се у њој усидри. Обала је била густо насељена тетовираним људима који су сместа усочили у своје кануе. Ти људи су били Маори, а Тасман је, у ствари, открио Нови Зеланд.** Маори су се показали као врло ратоборан народ. Није их занимала трговина и одмах су напали дошљаке. Убили су четири Тасманова човека који су чамцем пловили од једног брода ка другом. Тасман је одлучио да сместа отплови одатле. Једанаест кануа крцатих ратницима појурило је холандске бродове, али су одустали од даље борбе када је на њих испаљен топовски плотун.

6 Чим су испловили на отворено море, Холанђане је захватила бура, али они су се успешно борили са њом пловећи све даље на север. Изгубили су правац између два новозеландска острва и стигли на најсевернију тачку Северног острва. Требало им је свеже воде па су тражили место да се усидре, али стрме, високе обале и узбуркано море нису им то омогућавали. Тада су угледали нову опасност која је вребала са стена на обали: два домороца огромног стаса гледала су право у њих!

7 Тасман је опет наредио да се бродови окрену и запловио на североисток. Тада је открио и острва Фиџи и Френдли, а после дуже пловидбе успео је да доведе своје бродове на сигурно, у тада важну холандску трговинску луку Батавију, данашњу Џакарту. **Овим дугим путовањем Тасман није донео много користи својој трговачкој компанији, али је зато унапредио светску географију. Много касније копно које је он открио добило је ново име: Тасманија.**

ХИТ СТРАНА

Чаша шампањца (Glass of Champagne)

ПЕСМА за ову недељу

Текст и музика:

George Kajanus

Пева:

ГРУПА SEJLOR

I've got the money, I've got the place
You've got the figure, you've
Got the face
Let's get together, the two of us
Over a glass of champagne

I've got the music, I've got the lights
You've got the figure full of delights
Let's get together, the two of us
Over a glass of champagne

I've been waiting much too long
For this moment to come along
Oh yeah, oh yeah, oh yeah
We'll drink a glass of champagne
I've been thinking, night and day
For this moment to be this way
Oh yeah, oh yeah, oh yeah
I've got position, I've got the name
You've got the power to drive
Me insane
Let's get together, the two of us
Over a glass of champagne
I've been waiting...
We'll drink a glass of champagne
Let's get together, the two of us
Over a glass of champagne.

Овога пролећа европска поп-сцена добила је једну нову групу. Два хита, изузетно добро примљена код публике, учинили су од мало познатог састава СЕЈЛОР (Морнар) једну од водећих европских група. Њихова прва хит-нумера, композиција »A Glass of Champagne« (Чаша шампањца) била је и први хит. Другом песмом која се у току ових летњих дана могла чути на свим радио-програмима и по диско-клубовима „Герлс, герлс, герлс" (Девојке, девојке, девојке) четворица музичара, чланови групе СЕЈЛОР, постигли су пун погодак. Зато смо и одлучили да вас боље упознамо са њима и да вам представимо њихов први хит, радо слушану композицију „Чаша шампањца".

ПОСТЕР »СЕЈЛОРА« НА СТРАНИ 28.

СЕЈЛОР (SAILOR)

Једини прави Енглез у групи и, према оцени новинара, најелегантнији „морнар" је Хенри Марш (Henry Marsh), рођен 8. децембра 1948. године у Бату. Ретко када се може срести без црвене руже у реверу сакоа, а шешир не скида, како кажу, ни у својој соби тако да му се црвенкаста коса готово и не види. Висок је 180 сантиметара, има зелено-плаве очи и од 1971. године ожењен Сузаном с којом има трогодишњег сина Томаса. Свира неколико инструмената, а у групи је први вокал.

Филип Пикет (Philip Pickett), гитариста састава, не може да се похвали добрим успехом у школи. Од малих ногу био је лош ученик и једина ствар која га је интересовала била је музика. Рођен је 19. новембра 1946. године у Манчестеру као син енглеског војника. Каријеру музичара почиње као композитор. Његове песме певали су, између осталих, и Џорџ Фејм, Перси Слејџ и Артур Конли. На ланчићу око врата увек носи медаљон у облику слова P (за Phill) који је пролетос добио за годишњицу брака од супруге Ен.

Грент Серпел, (Grant Serpell) други члан састава, свира бубњеве и због великог смисла за хумор један је од најомиљенијих чланова састава. За њега кажу да кад нешто исприча никад не знају да ли се шали или мисли озбиљно. Рођен је у Паризу 9. фебруара 1946. године у породици просветних радника. Отац му је био професор универзитета у Паризу. Пре него што је 1974. године приступио СЕЈЛОРИМА свирао је у Америци, а наступао је и као студијски музичар. У браку је од првог октобра 1966. године, необично воли да плови морем и жеља му је да једног дана са својом супругом Мишел оплови цео свет.

Четврти члан групе је Георг Кајанус (Georg Kajanus), рођен 9. фебруара 1946. године у Норвешкој. Детињство је провео у Паризу, школу завршава у Канади и Панами, а на студије се поново враћа у Париз. Ту се упознаје са осталим члановима групе а са колегом Филом успева да сними ЛП плочу под називом „Кајанус-Пикет". Симбол групе, један мали ленгер, носи испод ока. Свако јутро га лепи а када су га новинари упитали зашто га не истетовира одговорио им је: „Када бих га истетовирао морао бих да га носим целог живота, што не бих желео свестан чињенице да ће време СЕЈЛОРА брзо проћи".

ТОП ЛИСТЕ

СР НЕМАЧКА

1) FERNANDO — Abba
2) GIRLS, GIRLS, GIRLS — Sailor
3) SAVE YOUR KISSES FOR ME — Brotherhood of Man
4) LOVE ME LIKE I LOVE YOU — Bay City Rollers
5) THE LIES IN YOUR EYES — Sweet
6) FOREVER AND EVER — Slik
7) HOT LIPS — Kenny
8) MORNING GIRL — Shaun Cassidy
9) GLASS OF CHAMPAGNE — Sailor
10) I LOVE TO LOVE — Tina Charles

ДОМАЋА

1. КАД ЈЕДНОМ ЗАЖЕЛИШ — Златно Пејаковић — ПГП РТБ
2. ЛУДУЈ С НАМА — Септембар — ЈУГОТОН
3. ГДЕ СИ БИЛА, ЛЕПА КЕЈО — Сунцокрет — РТВ ЉУБЉАНА
4. НОЋ ТИ ДИРА КОСЕ ЦРНЕ — Мишо Ковач SUZY
5. НАШОЈ ЉУБАВИ ЈЕ КРАЈ — Оливер Драгојевић — ЈУГОТОН
6. У КАМЕНУ ПЈЕСМА — Мики Јевремовић — ЈУГОТОН
7. ПЛЕЈБОЈ — — Тихомир Поп-Асановић — ЈУГОТОН
8. ШЈОР БЕПО НАПИТАН — Про арте — SUZY
9. СВИРАЈ МИ, СВИРАЈ — Тереза Кесовија — ЈУГОТОН
10. САТЕЛИТ — Смак — РТВ ЉУБЉАНА

СТРАНА ТОП-ЛИСТА У ДОМАЋОЈ ПРОДУКЦИЈИ

1. YESTERDAY — The Beatles — ЈУГОТОН
2. YUPI DU — Adriano Celentano — ПГП РТБ
3. SATISFACTION — Rolling stones — ЈУГОТОН
4. SUNSHINE DAY — Osibisa — ЈУГОТОН
5. FERNANDO — Abba — ПГП РТБ
6. SAY HELLO — Chocolate Menta Mastic — ПГП РТБ
7. RIGHT BACK WHERE WE STARTED — Maxine Nightingale — РТВ ЉУБЉАНА
8. NO REGRETS — Walker Brothers — ПГП РТБ
9. RAIN — Status Quo — ПГП РТБ
10. SAVE YOUR KISSES FOR ME — Brotherdhood of Man — СТУДИО Б

СЛОБОДНО ПИТАЈТЕ

Молим те да ми кажеш на коју адресу да се обратим да бих купио прави албум групе БИЈЕЛО ДУГМЕ. Уз то бих хтео да сазнам и цену плоче.

Вишеслав Пржановић,
Карађорђева 26,
19350 Књажевац

Најсигурнији начин је да се за албум обратиш продуцентској кући ЈУГОТОН у Загребу која је и издала плочу. Цена јој је као и свим осталим ЛП плочама које се издају код нас.

★ ★ ★

Мене и моје пријатеље који обожавамо групу СВИТ (Sweet) занима да ли су чланови овог састава ожењени и да ли међусобно имају неке везе осим што су колеге и пријатељи. Молимо те да нам одговориш јер намјеравамо да оснујемо клуб СВИТ.

Зорица П
и остали Загрепчани

Брајан, Мик, Енди и Стив, чланови популарног састава СВИТ су ожењени а међусобно немају никаквих веза осим професионалних. Све обожаваоце овог састава обрадоваћемо у једном од наредних бројева када ћемо о њему више писати.

Интересује ме да ли је АБА (Abba) издала или припрема да изда своју ЛП-плочу и када ће се она појавити код нас.

Зоран Василишин
Алексе Шантића 1
75300 Брчко

Популарна шведска група АБА снима овог лета »Abba's Greatest hits« (Највећи хитови) за ЛП који ће се појавити на јесен. У јуну им је ЛП са старим хитовима био на топ-листама, а када ћемо га код нас моћи да набавимо зависи од домаћег продуцента ПГП РТБ који је и до сада издавао мале плоче овог састава.

★ ★ ★

Молим те објави тачну адресу Здравка Чолића у Сарајеву.

Весна Мумовска
11000 Београд

Адреса је ЗДРАВКО ЧОЛИЋ, Загребачка 31-а, 71000 Сарајево.

ЗАНИМЉИВОСТИ

Ричи Блекмор (Ritchie Blackmore), познати гитариста групе DEEP PURPLE (Дип парпл), најавио је да са својом новом групом RAINBOW (Рејнбоу) крајем лета креће на велику турнеју по Европи како сам каже, биће то велики бум на европској поп-сцени.

Чланови познатог квартета КРОЗБИ, СТИЛС, НЕШ и ЈАНГ (Crosby, Stills, Nash and Young) налазе се већ неколико недеља заједно у једном малом студију у околини Мајамија на Флориди. Међутим, још се не зна да ли ће тај материјал који буде снимљен бити пуштен у јавност. Све приче о њиховом поновном окупљању демантовали су и једино је сигурно да ће крајем лета Нил Јанг (Neil Young) и Стив Стилс (Steve Stills) имати заједничку турнеју по Сједињеним Америчким Државама. Истовремено у продаји ће се појавити и најновији албум Нила Јанга.

Клан популарних ОСМОНДСА потписао је нов уговор о снимању плоча, по коме морају да у току једне године издају пет лонг-плеј плоча. Најпопуларнији од ОСМОНДСА, Дони, треба да сними једну, Дони и Мери једну заједничку, Мери такође једну, цела група једну, а једну велику плочу могу да сниме по сопственом нахођењу.

Шер (Sher), коју знамо као члана некад веома популарног дуета Сони и Шер, пре више од пола године развела се од Сонија. Убрзо затим Шер се удала за рок-звезду Грега Олмена (Gregga Allmana) члана познате групе ОЛМЕН БРАДЕРС БЕНД (Allman Brothers Band). Међутим, и ова веза била је промашај. До развода још није дошло јер Шер очекује бебу. Како сама каже, доживела је још једно разочарање, али „имаћу дете које ће ми бити највећа срећа у животу".

НОВЕ ПЛОЧЕ У ПРОДУКЦИЈИ ДИСКО-КУЋА

SUZY

STEPPENWOLF

STEPPENWOLF (Степски вук) популарна рок-група из Канаде издала је недавно и код нас у продукцији куће SUZY свој најновији албум под називом „Hour of the Wolf«) (Час вука). Осам композиција аранжмански добро решених вероватно ће задовољити све поклонике ове врсте музике.

THE ROLLING STONES

Нови ЛП популарних „Стоунса" под називом BLACK and BLUE (Црно и плаво) није на нивоу претходних остварења ове групе. Ипак, када су Мик Џегер и другови у питању плочу у сваком случају треба набавити и пажљивије преслушати. јер без обзира на квалитет снимљеног материјала Стоунси остају — Стоунси.

ЕНИМАЛС (ANIMALS)

Почетком ове године поново су се састали легендарни ЕНИМАЛСИ, шездесетих година једна од најпопуларнијих ритам и блуз-група. На окупу су се нашли сви чланови првобитне поставе овог састава како би снимили материјал за нов албум. Ово њихово окупљање изазвало је велико занимање њихових обожавалаца, нарочито због тога што је плоча већ готова и ускоро треба да се појави у продаји. Многи су се понадали да ће ЕНИМАЛСИ поново наступити „уживо", али о томе нема ни говора. Једино је Ерик Бардон успео да наговори гитаристу Хилтон Валентина да му се придружи на турнеји по Енглеској, док су остали чланови — Елен Прајс (Alan Price), Чес Чендлер (Chas Chandler) и Џон Стил (John Steel) — остали при својој одлуци да се више не појављују на концертима.

МИКИ ЈЕВРЕМОВИЋ

Популарни београдски певач Мики Јевремовић последњих година готово да не зна за неуспехе: свако учешће на домаћим фестивалима доноси му понеко признање. Ако томе додамо и изванредан успех на турнејама по Совјетском Савезу, онда се с правом може рећи да је Мики после 15 година рада једно од највећих имена домаће забавне музике. Рођен пре 35 година у Ваљеву, Мики је почео да пева негде шездесетих година на програмима Радио-Београда. Касније долазе и први успеси, а највећа признања и популарност код публике стиче десет година касније када почиње да сарађује са младим композитором Борисом Бизетићем. Изузетно вредан и савестан естрадни уметник, Мики је радо виђен на свим концертима у земљи. У току ове године одржао је неколико концерата обележавајући петнаестогодишњицу свог рада. За јесен Мики припрема велик концерт у Београду, а у пролеће гостоваће у неколико наших градова.

SAILOR
ПОЛИТИКИН
ЗАБАВНИК

МУЊЕВИТА ИСТРАГА

Било је вече. Дивно пролећње вече. Кроз широм отворене прозоре у канцеларију инспектора париске полиције Жедија, на Кеј де Орфевр, улазио је мирис багрема.

Инспектор Жеди није био сам. У његовој соби налазио се и његов помоћник Рик Хоше. Требало је до сутра ујутру да заврше неки хитан случај. С обзиром да је било вече више није било ни странака ни колега који би им сметали. А онда одједном зазвони телефон:

— Хоћете ли, ви, Рик да се јавите? — упитао је Жеди.

— У реду, инспекторе...

Био је то дежурни на централи:

— Брзо узмите везу... неко хитно тражи инспектора...

На телефону сам зачуо узбуђени глас:

— Полиција? Овде Пјер Делрој... Јављам вам се због страшне несреће... Ја... ја сам управо разговарао телефоном са својим ортаком Франсоа Буланжеом. Он ме је позвао... кад је он почео да дозива у помоћ... и веза је нагло била прекинута.

Прекинуо сам га.

— Брзо ми дајте адресу господине Делрој.

— Булевар Распај 250. Јављам се из свог стана.

Замолио сам инспектора Жедија да пође са мном и док смо се возили полицијским колима испричао сам му укратко о чему се ради.

На прагу куће дочекао нас је омањи човек, великог носа који нам је рукама дабао знак да станемо. И чим смо се приближили ивичњаку он је ушао у кола.

— Где станује ваш ортак? — упитао га је инспектор Жеди.

— Трг Феликс Фор.

И док је Хоше возио, Жеди је испитивао Делроја.

Врата од стана Делројевог ортака била су само притворена. Буланже је био у соби, мртав. Фрактура лобање. Бео телефон лежао је преврнут на сточићу, док је слушалица висила на гајтану.

— Франсоа, пријатељу — повикао је узбуђеним гласом Делрој и полетео ка њему.

— Станите! — одјекнуо је заповеднички глас инспектора Жедија.

— Ништа не дирајте. Реците нам да ли је ваш ортак имао непријатеље.

— Не знам. Ми смо радили као извозници галантеријске робе. У последње време ми се чинило као да се нечег боји. Често... Страшно, муцао је Делрој, да умре баш док ми је телефонирао... Чуо сам га како позива у помоћ, а ја нисам могао да му помогнем... Најзад урадио сам оно што сам могао... Одмах сам вас обавестио...

Прекинуо сам га:

— Ви сте нас вечерас позвали са свог телефона?

— Да...

— У том случају, инспекторе Жеди убица је он... Пјер Делрој, — завршио је своју муњевиту истрагу Жедијев помоћник Рик Хоше.

Шта мислите, драги читаоци, који је детаљ навео Жедијевог помоћника Рика Хошеа да посумња да је убица баш сам Пјер Делрој? Ако знате, честитамо! А ако не знате решење је:

РЕШЕЊЕ ЗАГОНЕТКЕ

Пјер Делрој је лагао кад је тврдио да је Франсоа Буланже убијен у тренутку кад је са њим телефоном разговарао. У том случају он не би могао да са свог телефона позове полицију, јер би му апарат био блокиран. Телефон Франсоа Буланжеа није био окачен, слушалица је висила на гајтану. Значи убица је Делрој који је скинуо слушалицу са Буланжеовог телефона да би имао алиби — али то је овог пута био погрешан потез — и вратио се у свој стан и одатле обавестио полицију.

ЛЕГЕНДАРНИ ПОДВИЗИ ЈАБУКА

1 **БИЋЕ СЛАВЉА** — Док је Швајцарска стењала под гвозденом аустријском управом, једног дана 1307. године на алтдорфском градском тргу појавила се висока прилика снажног човека. **Многи су у њему препознали најбољег стрелца Швајцарске и једног од најбољих чамџија на валовитом језеру Ури** — Виљема Тела, који је живео са женом и децом у планини. Тога дана Тел је био изузетно расположен јер је успео да веома добро прода гомилу јеленских кожа. Биће славља, мислио је док се враћао кући.

2 **КЛАЊАЊЕ ШЕШИРУ** — Изненада, неко га шчепа за руку. За тили час Тел је био окружен аустријским војницима који су уперили копља у њега. Војници су га грубо упитали зашто се није поклонио пред шеширом аустријског војводе који су они носили на једној високој мотки. **Тел се бранио да није мислио ништа лоше, али знало се каква казна чека швајцарске поданике који се не клањају војводином шеширу: смрт без одлагања!** Узалуд је снажни ловац покушавао да се ослободи и настави свој пут.

3 **МИЛОСТ!** — У том часу гомила се размакла да пропусти надувену прилику богато обученог јахача. Сви су препознали Геслера, гувернера — тиранина који је многе невине људе бацио у тамницу. Геслер је желео да чује шта се то догађа и када су му војници испричали своју причу, он је гурнуо једног дечака из гомиле пред Виљема Тела који је пребледео кад га је угледао: био је то његов син. **Неустрашиви Тел први пут у животу замоли Геслера за милост, да му поштеди дете.**

4 **СТРЕЛОМ НА СИНА** — Геслер заједљиво одговори Телу да је чуо о њему као надалеко познатом стрелцу, па ће му пружити прилику да том вештином спасе живот. Наредио је војницима да дечака вежу за оближње дрво, а затим на његову главу поставе јабуку. **Ако Тел успе да стрелом располови јабуку, поштедеће му живот. А ако промаши и убије сина, иста судбина задесиће и њега. Узалуд је Тел покушавао да побегне и тако спасе дете, војници су га чврсто држали.**

ЗА ДВА ЖИВОТА

5 **НЕПОГРЕШИВ ПОГОДАК** — Не осврћући се на то што је Тел одбијао да га послуша, Геслер је уживао у свом злобном тријумфу. Рекао му је да ће дечака ионако убити, хтео он да гађа или не, и Тел је био присиљен да донесе страшну одлуку. Када је узео свој лук и запео стрелу, на тргу је завладала мртва тишина, пуна ишчекивања. Нанишанио је, задржао дах и одапео. **Зачуо се фијук и ускоро се стрела забила у дрво изнад дечакове главе, а јабука пала на земљу преполовљена на два једнака дела!**

Радостан узвик дивљења отео се из грла окупљеног народа. Геслер се окренуо према Телу да му каже како ће одржати своју реч: дечака су одвезали а њему поштедели живот. Али, Геслер је тада решио да га пошаље у најстрашнију швајцарску тамницу у којој ће чамити све до смрти! Окупљена светина није могла да помогне Телу и војници су га свезали дебелим ужадима и повели на обалу језера где је чекао Геслеров чамац. Тел је викао и отимао се али узалуд. Чамац је запловио према тамници.

6 **У ОЛУЈИ** — Неочекивано, каже легенда, небо се замрачило и почела је олуја, једна од оних страшних по којима је позната околина језера Ури. Чамац се њихао на таласима као орахова љуска. На смрт уплашен Геслер сетио се да је Тел одличан чамџија па је наредио војницима да га одвежу. **Чим се дохватио кормила, снажни ловац успео је да исправи чамац и управи га према супротној обали на којој су се уздизале тамничке куле.** Тада му је спасоносна идеја пала на памет.

7 **СМРТ ТИРАНИНУ** — Када се чамац приближио стеновитој обали, он је одједном пустио кормило и барка се разбила о литицу. Тел се брзо узверао на обалу и заузео бусију на месту куда је Геслер морао проћи са својим војницима, ако успеју да се спасу. **И заиста, они су се ускоро појавили и Тел запе прву стрелу. И овога пута погодак је био непогрешив — стрела је усмртила тиранина. Швајцарски народ ускоро се дигао на устанак и успео да ослободи своју земљу од аустријских завојевача.**

ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА

ПОКОЈНИ Г. ЕЛВЕШЕМ

Х. Џ. ВЕЛС

СВЕ МИ ЈЕ У СОБИ ИЗГЛЕДАЛО ТУЂЕ. ЧАК И СВОЈ СТАРИ ГВОЗДЕНИ КРЕВЕТ КАО ДА САМ ПРВИ ПУТ ВИДЕО.

Стављам ову причу на хартију свестан да ми се неће веровати, али ипак у нади да то може спасти неку будућу жртву. Што се тиче мене, већ сам се помирио са својом злом судбином.

Зовем се Едвард Џорџ Идн. Рано сам остао без родитеља и о мени се бринуо стриц, нежења. Умро је и он кад ми је било 18 година и оставио ми своју имовину, све у свему око 500 фунти. Ја сам се тада већ био определио за медицину и, захваљујући наследству, нашао сам се на факултету у Лондону.

Старац, пред капијом

У време кад почиње ова моја прича, становао сам у Универзитетској улици 11а, у једној собици на последњем спрату, с мало намештаја и много промаје.

Тога дана, излазећи из куће, угледао сам старца увела лица с којим ће ме судбина нераздвојно везати. Стајао је на плочнику, очију упритих у моју капију.

Угледавши ме, пошао ми је у сусрет.

— Баш добро што сте изишли, господине Идн — рекао је љубазно. — Нисам био сигуран да је то ваш број.

Гледао сам га зачуђено. Обратио ми се као да ме познаје, а ја сам га тога дана први пут видео.

— Сигурно се питате ко сам — рекао је, као да погађа моје мисли. — Пријатељ, уверавам вас. Одавно желим да разговарам с вама... Ако немате нека неодложна посла, могли бисмо заједно да ручамо.

Мало сам оклевао, али на крају сам пристао.

Одвео ме је у ресторан „Блавицки“. Ручак је био изврстан, али ја сам више посматрао њега. Лице му је било мршаво и набрано, усне смежуране, коса проређена и седа, рамена уска и повијена.

— Сад бих могао да вам изложим о чему је реч — рекао је док смо припаљивали цигарете. — Прво, ја сам стар... веома стар и оронуо. Деце немам. Коме да оставим оно што сам стекао у току живота? Некој добротворној установи? Некој библиотеци? Много сам размишљао о томе, и најзад сам донео одлуку. — Погледао ме је право у очи и наставио: — Оставићу све неком младом човеку, сиромашном и амбициозном. Некоме који то заслужује.

Слушао сам пажљиво, не прекидајући га.

— Наравно, постоје и неки услови. На пример, младић би морао да узме моје име. Затим, мораћу да испитам цео његов живот. Морам упознати његове наследне особине, од чега су му умрли родитељи, какав му је приватан живот...

Најзад сам се одважио да поставим питање које ми је просто горело на уснама:

— Мислите ли можда да ја...

— Да, ви! — узвикнуо је старац.

— Ви!

Преплавила ме је нека унутрашња радост, тако да сам тек после минут или два успео да промуцам:

— Али... зашто сте одабрали баш мене?

Одговорио је да је то било случајно. Чуо је једног мог професора како ме хвали и заинтересовао се.

Каква виталност!

Такав је био мој први сусрет са старцем. О себи није рекао ништа, чак ни име.

Према договору, тог истог поподнева пошао сам на читав низ лекарских прегледа. То је потрајало неколико дана.

Крајем недеље, нашли смо се на вечери у једном ресторану у Риџент стриту.

— Резултати су потпуно задовољавајући — рекао је радосно.

Тек тада ми је казао како се зове: Егберт Елвешем. То име сам знао још као гимназијалац. Елвешем је био чувени филозоф.

Гледао ме је са завишћу док сам јео и пио.

— Каква виталност! — није се могао уздржати да не каже. — Будућност је заиста ваша.

— Захваљујући вама — рекао сам. — Али, ви имате прошлост која вреди много више од моје будућности.

Одмахнуо је главом, као да му је мој комплимент причинио радост, али и тугу, а онда је из џепа извадио мали коверат. Отворио га је: у њему је био неки ружичасти прах.

— Мој изум! Мало овог праха учиниће свако пиће бољим од божанског нектара!

Изгледало ми је чудно да се овако велики човек бави тако ситним стварима, али сам глумио радозналост.

Сипао је мало праха у моје и у своје пиће, а онда је устао и подигао чашу. Устао сам и ја и куцнули смо се.

— За нас! — рекао је.

Испио сам наискап своју чашу и одмах осетио како ми нека ватра захвата језик. У ушима ми је зујало.

Његове очи су биле као две жеравице кад ме је упитао:

— Па, како ти изгледа?

— Дивно — одговорио сам, мада пиће није имало неки особит укус.

Обузела ме је вртоглавица и сео сам. То није трајало дуго. Одједном, као да ми се разбистрило пред очима. Предмети су ми изгледали много јаснији, као да их гледам кроз увеличавајуће стакло.

Његови покрети су постали одсечни и нервозни. Извадио је сат.

— Једанаест и десет — рекао је. — Морам да идем...

Испратио сам га до кочије. Већ је био сео, кад се наједном лупио по челу.

— Умало да заборавим! Од оног напитка би вам прсла глава кад не бисте узели ову со. — Пружио ми је кутијицу у којој су били неки бели кристалићи. Ево! Растворите у чаши воде и попијте пре спавања. Ујутро ћете бити чили и расположени.

Пружио ми је руку, а затим се кочија удаљила

Кренуо сам пешице кући. Пролазећи Риџент стритом, наједном сам почео да замишљам како је ова улица некада изгледала. „Пред овом зградом сам се пре тридесет година посвађао с братом“, промрмљао сам. Одмах затим прснуо сам у смех. Пре тридесет година још нисам био ни рођен.

Али, најлепше је било кад сам дошао до своје улице. Никако нисам могао да погодим који број носи моја кућа. Тек с великим напором успео сам да се сетим да је то 11а.

Кад сам ушао у своју собу, стао сам да се осврћем око себе. Зар сам ја овде становао? Све ми је било некако туђе. Свој гвоздени кревет као да сам први пут видео.

За све је криво пиће, помислио сам. Треба што пре да узмем ону со.

Сипао сам кристале у воду која је почела да пенуша и обојила се наранџасто, али није имала непријатан укус. Једва сам стигао да навучем пижаму. Само што сам спустио главу на јастук, заспао сам.

Но, исто тако нагло сам се пробудио. Лежао сам потрбушке, с неким чудним укусом у устима и осећајем умора у рукама и ногама. Остао сам тако, чекајући да поново заспим, али сан није долазио.

С великим напором дигао сам главу и погледао око себе. У мраку предмети у соби добијали су неке необичне облике. Збацио сам покривач и спустио ноге на под. Па ово није мој гвоздени кревет! И соба изгледа много већа!

Туђи глас

То ме је потпуно разбудило. Шта се догађа са мном? Откуд ја у овој непознатој соби?

Устао сам и, несигурна корака, кренуо према прозору. Размакао сам завесе и погледао напоље. Потпуно непознат пејзаж! У сивој светлости дана који је тек почињао назирале су се силуете високих зграда.

Наслонио сам се на тоалетни сточић, који је био од неког финог дрвета, и затворио очи. Сетио сам се синоћне вечере. Ваљда сам још ошамућен од пића.

— Где сам ја ово, до ђавола? — рекао сам и просто претрнуо од ужаса. Глас није био мој!

Био је то некакав слаб, старачки глас. Као Елвешемов, помислио ле су смежуране. Завукао сам прст сам. Погледао сам своје руке: биу уста: нисам имао зубе!

Ни сам не знам како сам стигао до огледала. Али, још пре него што сам се погледао у њему знао сам шта ћу видети: Елвешемово лице.

Грозна истина ми је тек тада пукла пред очима. Нема сумње, ово сам ја, Идн, али у Елвешемовом телу. Значи, он је сада у мом. Присвојио је моју младост, мој физички изглед... моју будућност!

Размишљајући шта да радим, обукао сам се и изишао из спаваће собе. У пространој кући све је било тихо. Сишао сам у приземље. Једна врата су била отворена и ушао сам.

Моја радна соба, помислио сам. Пришао сам великом писаћем столу. Сем рачуна за синоћну вечеру, на њему није било ниједне хартије. Све су фиоке биле закључане.

Тада ме је обузео неописив бес. Треснуо сам писаћи прибор о под, а затим сам стао да разбијам све што ми је дошло до руку.

Тако ме је нашла послуга, привучена буком. Лако су ме савладали и стрпали у кревет.

Једини сведок

То је, ето, моја прича. Знам да ми нико неће веровати, али кунем се да је све истина. Ја сам Џорџ Едвард Идн, младић у телу старца. Потпуно је природно што сви мисле да сам померио памећу, јер не познајем ни „своју“ послугу, ни лекаре... ни кућу у којој се налазим. Природно је што постављам чудна питања. Природно је што, у очајању, плачем и вичем, али све то тумаче као испаде једног старог човека који је изненада полудео.

Моје очајање је утолико веће што знам да у овом часу, негде у Лондону, Елвешем почиње нови живот у снажном и здравом телу, са знањем и искуством осамдесетогодишњака.

Јутрос сам успео да обијем средњу фиоку писаћег стола. У њој се налазила само стаклена цевчица са неким белим прахом. На цевчици је била налепљена етикета на којој је писало: „Ослобођење“. По свој прилици, то је отров. Елвешем га је ставио ту да би се ослободио јединог сведока свог недела.

Он је, у ствари, решио проблем бесмртности. Сем ако се не деси нешто непредвиђено, живеће у мом телу до дубоке старости, а онда ће наћи нову жртву... Ко зна откад он то ради и која сам ја жртва по реду!

Писање ме је уморило. Овај прах се одмах растворио у води. Укус је пријатан...

Хартија са овом исповешћу нађена је на столу г. Елвешема. Његов леш је лежао на поду, између стола и столице. Рукопис је био некако дрхтав, ни налик на Елвешемов.

Очигледно је да је постојала нека веза између Идна и Елвешема, јер је нађен тестамент у којем Елвешем оставља младићу сву своју имовину. Међутим, он је ипак није наследио. Кад је старац извршио самоубиство, Идн више није био међу живима. Двадесет четири часа раније, на раскрсници Гоуер стрита и Јустон рода, на њега су налетела нека кола и на месту га убила. Тако је нестало једино створење које је могло да баци светлост на ову чудну причу...

ЈЕДНА АЛИ ВРЕДНА

Како страшан може бити ум, ако не служи човеку!

(Софокле)

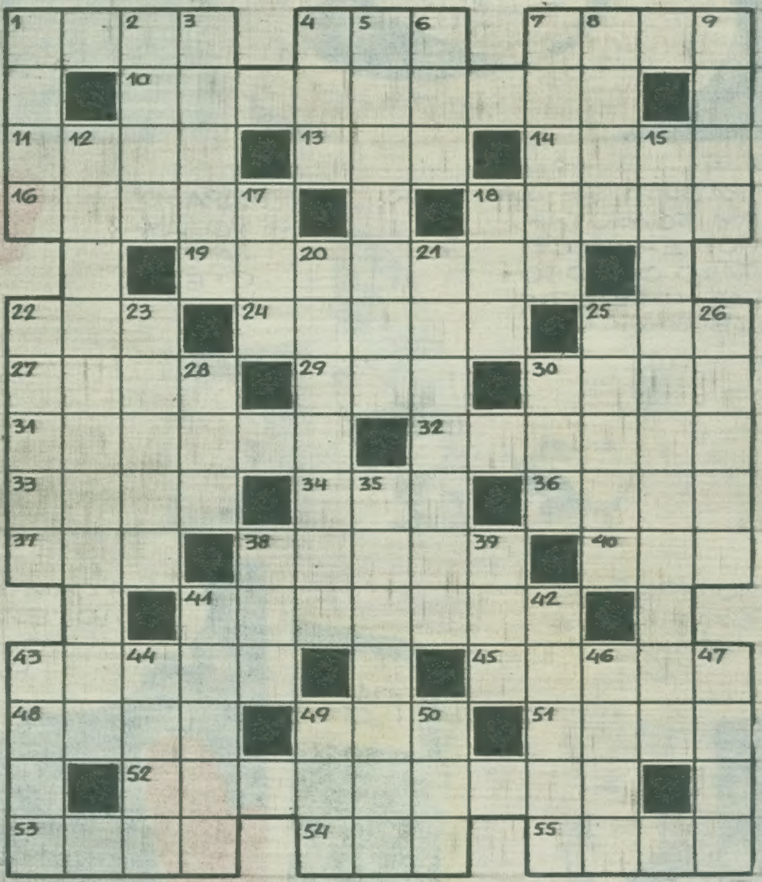
укрштене речи

ВОДОРАВНО:

1) „Црвена планета“, 4) академски спортски клуб (скр.), 7) оптички инструмент, 10) лице које врши оружани напад на неку познату личност, 11) покошена трава, 13) старогрчки бог ветра, 14) чест назив за робне куће, 16) историјско место у Тексасу, 18) коњ, 19) становник једне совјетске републике, 22) зимски спорт, 24) племенит гас, 25) некадашњи назив за вишу школу за физичку културу, 27) митска птица, 29) скраћеница за бившу терористичку организацију у Алжиру, 30) висинска тачка, 31) римски император, 32) митолошко пиће богова, 33) наша прва филмска глумица, 34) показна заменица, 36) отвор на кожи, 37) света (турц.), 38) затупљени део секире, 40) страно мушко име, 41) огласи обешени или налепљени на јавном месту, 43) позната фирма произвођач поморске опреме, 45) име шведске глумице Екберг, 48) главни град једне азијске државе, 49) боја за косу, 51) име познатог физичара Њутна, 52) пропустљивост материјала, 53) прибор за рад, 54) нахрањен, 55) Вердијева опера.

УСПРАВНО:

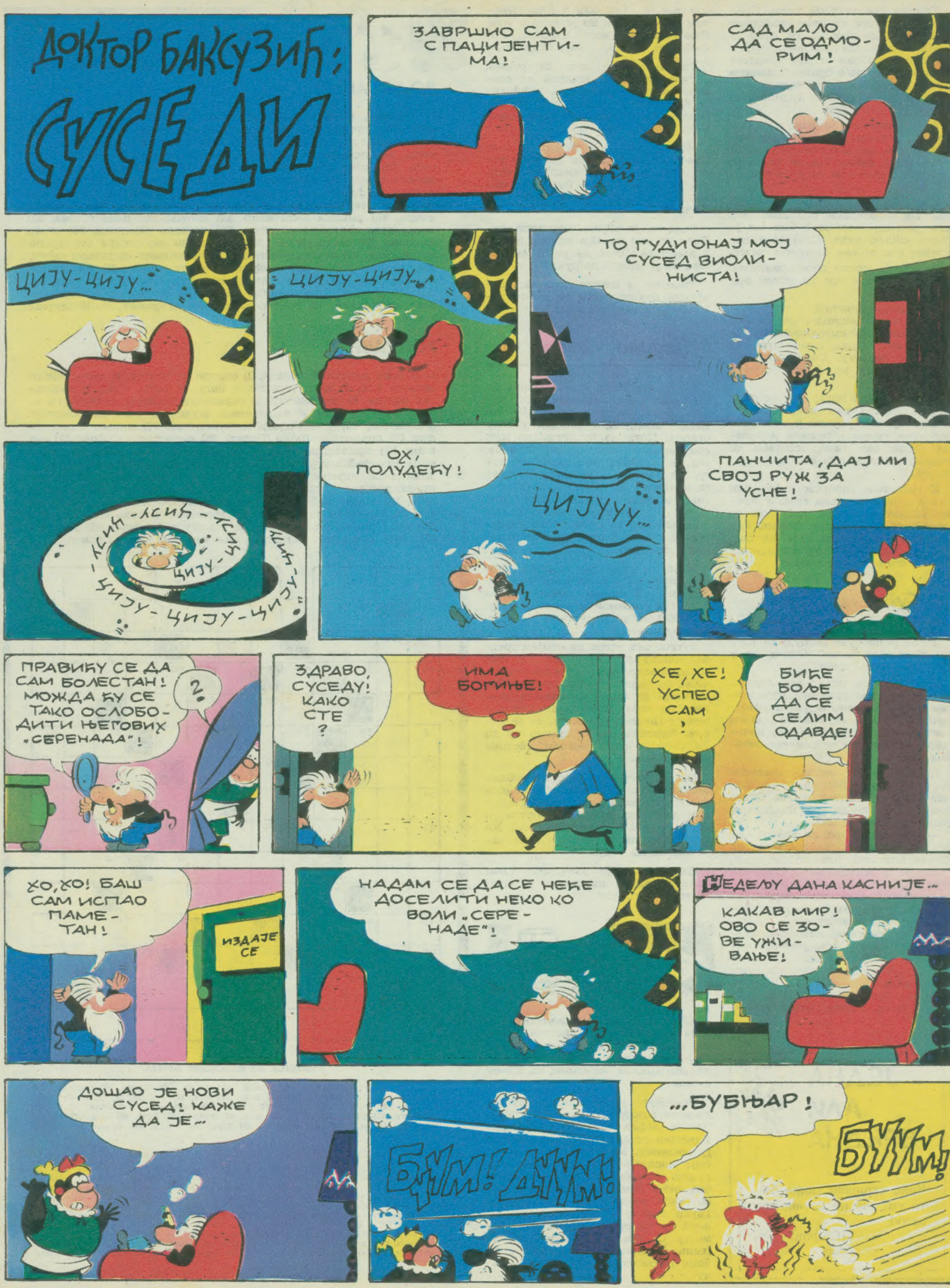
1) Верски ритуал, 2) озледа, 3) отвори на лишћу, 4) далматинско женско име, 5) инсект са више ногу, 6) блато, глиб, 7) кухињска посуда, 8) часовничар, 9) становник највећег полуострва на свету, 12) сусрети и такмичења студената електротехничких факултета, 15) присталица милитаризма, 17) инсект опнокрилац, 18) личност из бајке (Петар), 20) манастир у Србији, 21) део лица, 22) прилошка одредба за време, 23) име наше књижевнице Брлић-Мажуранић, 25) дотицање, 26) електротехничка јединица за мерење отпора, 28) света (турц.), 30) овогодишњи првак државе у кошарци (скр.), 35) прастановници Скандинавије, 38) шведска филмска глумица (Јакобсон), 39) слово грчке азбуке, 41) возач авиона, 42) муслиманско женско име, 43) личност из Андрићеве приповетке, 44) отвор у земљи, 46) једнаки, 47) службени списи, 49) птица певачица, 50) стари Словен.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: 1) Лахор, 6) кокта, 11) лира, 12) Одра, 14) плитак, 16) Локрум, 18) либ, 19) девер, 21) Аца, 22) ага, 23) Атина, 24) Тел, 25) табу, 27) ара, 28) СОНИ, 29) Арапи. 31 екран, 32) аксиома, 33) фаула, 36) алата, 40) Рига, 41) ГИК, 43) атол, 44) Ава, 45) кајах, 47) Ерп, 48) нар, 49) рвачи, 50) Иби, 51) Алстер, 53) красан, 55) кади, 56) скут, 57) варан, 58) Татар.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“ Македонска 29. 11000 Београд. Директор НИП „ПОЛИТИКА“ Вукоје Булатовић. Главни и одговорни уредник „ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА“ Живорад Стојановић. Уредници: Кринка Виторовић, телефон 324-191/525, Нурџихана Ђозић, телефон 324-483. Технички уредник Владимир Горбунов, телефон 326-620. Секретаријат: телефон 324-191/523. Претплата за нашу земљу: годишња 220,00 дин, полугодишња 110,00 дин, тромесечна 55,00 дин. Претплата за иностранство: годишња 440,00 дин, полугодишња 220,00 дин, тромесечна 110,00 дин. Уплате на текући рачун број 60801-601-822. Годишња претплата у страној валути: ДМ 64.—, Долар 25.—, Фф. 110.—, Шфр. 66.—, Шкр. 108.—. Девизне уплате из иностранства слати преко Београдске банке — Београд на рачун 60811-620-292-32000-000-00054. Поштански фах 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција, Македонска 35/I, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

ДОКТОР БАКСУЗИЋ:
СУСЕДИ
ЗАВРШИО САМ С ПАЦИЈЕНТИМА!
САД МАЛО ДА СЕ ОДМОРИМ!
ЦИЈУ-ЦИЈУ...
ЦИЈУ-ЦИЈУ...
ТО ГУДИ ОНАЈ МОЈ СУСЕД ВИОЛИНИСТА!
ЛСИЋ-ЛСИЋ-ЛСИЋ-ЛСИЋ
ЦИЈУ
ЦИЈУ-ЦИЈУ-ЦИЈУ-ЦИЈУ
ОХ, ПОЛУДЕЋУ!
ЦИЈУУУ...
ПАНЧИТА, ДАЈ МИ СВОЈ РУЖ ЗА УСНЕ!
ПРАВИЋУ СЕ ДА САМ БОЛЕСТАН! МОЖДА ЋУ СЕ ТАКО ОСЛОБОДИТИ ЊЕГОВИХ „СЕРЕНАДА"!
?
ЗДРАВО, СУСЕДУ! КАКО СТЕ?
ИМА БОГИЊЕ!
ХЕ, ХЕ! УСПЕО САМ!
БИЋЕ БОЉЕ ДА СЕ СЕЛИМ ОДАВДЕ!
ХО, ХО! БАШ САМ ИСПАО ПАМЕТАН!
ИЗДАЈЕ СЕ
НАДАМ СЕ ДА СЕ НЕЋЕ ДОСЕЛИТИ НЕКО КО ВОЛИ „СЕРЕНАДЕ"!
НЕДЕЉУ ДАНА КАСНИЈЕ...
КАКАВ МИР! ОВО СЕ ЗОВЕ УЖИВАЊЕ!
ДОШАО ЈЕ НОВИ СУСЕД! КАЖЕ ДА ЈЕ...
БУМ! ДУУМ!
...БУБЊАР!
БУУМ!

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Драги Забавничe,

ПОГОДАК У »СРИДУ«

Хтео бих да знам у чему се састоји такмичење алкара у Сињу, тј. на основу чега се добија победник.

Ванчо Божиновски,
Тетово

Такмичење сињских алкара састоји се у вештини да алкар, јашући у пуном трку, копљем натакне алку. Алку представљају два метална концентрична прстена укупног пречника око 12,5 см, повезана са три крака, тако да је међупростор између прстенова подељен на три једнака поља. Алка се налази око 4 метра изнад стазе обешена на затегнутом конопцу. Такмичари полазе са удаљености од око 180 м и покушавају да на копље натакну алку. Алкар који копљем набоде мањи концентрични прстен — „погодак у сриду" — добија 3 поена, за набадање горњег поља 2, а једног од доњих 1. Међутим, ако такмичар одбаци алку и у ваздуху је поново набоде, добија двоструки број поена, сваки алкар се такмичи три пута, а победник је онај који освоји највећи број поена.

Славодобитник (победник алке) добија победничку врпцу — **пламенац,** затим прелазни сребрни штит и плакету Председника Републике.

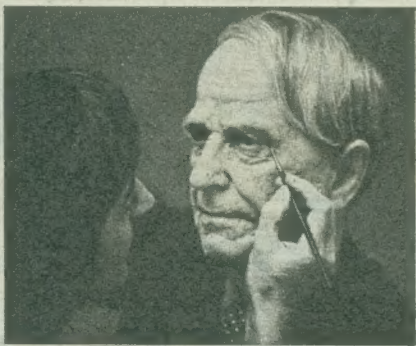
ФИГУРЕ ОД ВОСКА

Када је основан Музеј воштаних фигура у Лондону и шта је све у њему изложено?

Миленко Стакић,
Бајина Башта

Француска вајарка Марија Тисо основала је 1802. године у Лондону чувени Музеј воштаних фигура.

Смештен у пространој згради са шест просторија, у Лондону, Музеј мадам Тисо представља прави излог личности и епоха израђених у воску. Када посетилац улази у Музеј на вратима га са љубазним осмехом поздравља боби, енглески полицајац. И многи заусте да га нешто питају. Међутим, и боби је

само воштани двојник једног од енглеских чувара реда. А у просторијама Музеја место су нашли и Наполеон и сер Винстон Черчил али и холандски фудбалер Јохан Кројф, Брижит Бардо, те Битлси, Пикасо... Занимљиво је да су многи експонати Музеју поклонили и своју оригиналну одећу. Већина посетилаца се задржава у тзв. „Соби ужаса", чији је портир Адолф Хитлер.

Познате историјске сцене су нашле своје место у овом јединственом музеју. И све је то оживљено звучним и светлосним ефектима.

Ипак, посебну вредност Музеја чини брзина реаговања на дневне актуелности — личност која избије у врх светске популарности добије и одговарајуће место међу експонатима.

КЈУ-КЛУКС-КЛАН

Желео бих да знам нешто више о организацији Кју-Клукс-Клан.

Зоран Савић,
Нови Београд

Завршетком грађанског рата (1861—65), у време када су Црнци ослобођени ропства, бивши робовласници на југу САД групишу се у неколико терористичких организација: Бледа лица (Pale Faces), Бело братство (White Brottrhood), Кју-Клукс-Клан и друге. Циљ ових организација био је да спрече Црнце да користе своја грађанска права и осигурају супериорност белих.

Кју-Клукс-Клан био је најозлоглашенија од свих терористичких организација. Чланови ове организације уводе посебне ритуале, маске (беле кукуљице са прорезом за очи), команде, називе за чланове. Терор је њихово главно оружје. Међутим, Законом од 1871. ова организација бива забрањена и распуштена.

Године 1915. бивши методистички проповедник Вилијам Џозеф Симонс оснива нову организацију Кју-Клукс-Клан. Чланови ове организације „белог терора" не боре се само више против Црнаца. Сада су на мети и раднички покрет, Јевреји, досељеници. У годинама после првог светског рата били су најмоћнији тако да су чак 1924, имали и више сенатора. Међутим, у последње време њихов утицај и и снага знатно слабе. Кју-Клукс-Клан постаје и остаје само бледи изданак оног што је био.

ДА ЛИ ПОСКОК СКАЧЕ?

Чуо сам од неких другова да змија поскок страшно далеко скочи и да јој нико не може побјећи. Да ли је то истина?

Гордан Арчи,
ученик, Загреб

Највећа отровница Европе **поскок (Vipera ammodytes)** разликује се од других змија Европе, јер има израштај у облику малог рога на врху носа који не постоји ни код једне друге врсте змија. У Србији га зову **камењарком,** у Словенији **модрас** а у осталим нашим крајевима **поскок.**

Поскок је добио име по народном веровању да може невероватно далеко да скочи и у снажном скоку да уједе људе и животиње. Ово ве-

ровање дошло је сигурно отуда што се поскок, као и друге отровне змије, при нападу или одбрани смота у клупче и затим хитро избаци предњи део тела и уједа жртву. Овакав скок може да износи свега 30 см, што значи много мање него што је дужина тела поскока (око 80 см), те се не може уздићи целим телом изнад земље. Дакле, приче о „страшним" скоковима поскока само су плод маште и вечне бојазни људи од тих непријатних, хладних гмизаваца.

ОСАМ КАТЕГОРИЈА

Реци ми колико има категорија у рвању?

Станко Манџуков,
Скопље

По правилима Међународне федерације аматерског рвања (ФИЛА) у грчко-римском и слободном стилу рвања постоји осам категорија у којима се такмиче рвачи. То значи да се на олимпијским такмичењима, на светским шампионатима и на међународним такмичењима могу такмичити рвачи у следећим категоријама: до 52 кг, до 57 кг, до 63 кг, до 70 кг, до 78 кг, до 87 кг, до 97 и последња преко 97 килограма.

КО ЈЕ АУТОР?

У „Политикином забавнику" у броју 1280. на страни 16. и 17. у тексту „Фатални новчић" о обавештајцу Рудолфу Ивановићу Абелу који је рађен по књизи Николе Миловановића „Обавештајац столећа", поткрала се грешка и то само у ћириличном издању. Наиме, уместо правог презимена аутора књиге „Обавештајац столећа" које гласи Миловановић, стоји — Милошевић. Грешка је настала у штампарији. Извињавамо се другу Николи Миловановићу и читаоцима.

WALT DISNEY
МИКИ
ЗДРА-ВО, ШИЉО!
ЗДРАВО, МИКИ! ЛЕП ДАН, А?
И ТО ЈЕ СВЕ, КОМШИЈА!
ПА, ПРИЈАТНА ВЕЧЕРА, МИ-КИ!
450
ЗДРАВО, УЈКА МИ-КИ!
ЗДРА-ВО, МИЋО!
...И БУДИ КОД МЕНЕ ТАЧНО У СЕДАМ... ВЕОМА ЈЕ ВАЖНО!
ВАЖИ, МИНИ... БИЋУ ТАЧАН!
ДАНАС МИ ЈЕ РОЂЕН-ДАН... И МИНИ ПО ОБИ-ЧАЈУ ПРИРЕЂУЈЕ ГА-ЛА ВЕЧЕРУ... КАО ИЗНЕНАЂЕЊЕ!
И ЈА ЋУ МОРАТИ ДА СЕ ПРАВИМ КАКО САМ СИЛНО ИЗНЕНАЂЕН!
БАШ ЈЕ МИНИ ЛУКАВА! РЕК-ЛА ЈЕ ОСТАЛИМ ГОСТИМА ДА НЕ ПАРКИРАЈУ ПРЕД КУЋОМ... ДА ЈА НЕ БИХ ВИ-ДЕО!
МИНИ
ЗДРАВО, МИНИ... А ГДЕ ЈЕ ОСТАЛИ НАРОД?
О... ЗДРАВО, МИ-КИ!
ОДЛУЧИЛА САМ ДА ОВЕ ГОДИНЕ НЕ ПРИРЕЂУЈЕМ ВЕЧЕРУ! ИЗНЕ-НАЂЕН СИ?
ЈОШ ПИТАШ!
84/36
WALT DISNEY